

ZBIERKA

**STANOVÍSK NAJVYŠŠIEHO SÚDU
A ROZHODNUTÍ SÚDOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

9/2015

OBSAH*Stanovisko vo veciach trestných***95. Zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku vo vzťahu k otázke:**

- I. či Sekcia kontroly a inšpekčnej služby, úrad inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, je zákonným subjektom vo vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní podľa Trestného poriadku podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd;**
- II. vylúčenia sudcu alebo prísediaceho pre spáchanie úmyselného trestného činu v cudzine.**

A.

I. Okolnosť, že inšpekčná služba Policajného zboru je nariadením Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) zaradená aj do organizačnej štruktúry ministerstva vnútra ako úrad inšpekčnej služby ministerstva vnútra v rámci sekcie kontroly a inšpekčnej služby ministerstva vnútra, je výrazom podriadenosti Policajného zboru ministrovi vnútra Slovenskej republiky (§ 6 ods. 1 zákona č. 171/1993 Zb. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov - ďalej len „zákon o Policajnom zbore“) a možnosti ministra vnútra určiť, že službu alebo útvar Policajného zboru nebude riadiť prezident Policajného zboru, ale bude riadená „inak“ (§ 6 ods. 2 naposledy označeného zákona). Také zaradenie nič nemení na tom, že inšpekčná služba je súčasťou Policajného zboru ako služba aj útvar tohto zboru (§ 4 ods. 1, ods. 2 zákona o Policajnom zbore) a pri činnosti inšpekčnej služby ide o výkon pôsobnosti (plnenie úloh) Policajného zboru pri odhaľovaní a vyšetrovaní trestných činov (§ 2 ods. 1 písm. b) a d) zákona o Policajnom zbore), a to prostredníctvom policajtov (§ 7 ods. 1 zákona o Policajnom zbore).

II. Vyšetrovateľ Policajného zboru, služobne zaradený do inšpekčnej služby, je policajtom v zmysle § 10 ods. 8 písm. a) Trestného poriadku a poverený príslušník Policajného zboru, služobne zaradený do inšpekčnej služby, je policajtom v zmysle § 10 ods. 8 písm. c) Trestného poriadku.

III. Žiadosť o súhlas s používaním informačno – technických prostriedkov podľa zákona o ochrane súkromia pred odpočúvaním (zák. č.166/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov), podávaná prostredníctvom inšpekčnej služby, je podávaná Policajným zborom, a ak je jej vyhovené, informačno-technický prostriedok je používaný Policajným zborom (§ 2 ods. 2, § 4 ods. 4 naposledy označeného zákona).

IV. Riadenie v zmysle § 6 zákona o Policajnom zbore ani riadiace vzťahy v rámci ministerstva vnútra sa netýkajú trestno-procesných vzťahov, upravených Trestným poriadkom, v rámci ktorých ide o vzťah vyšetrovateľa a prokurátora (§ 230 a iné Trestného poriadku).

V. Okolnosť, že vo veci bol činný policajt ako vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru (§ 10 ods. 8 písm. a, písm. c) Trestného poriadku), aj keď je obvineným príslušník Policajného zboru, nie je dôvodom na zrušenie rozsudku v odvolacom alebo dovolacom konaní, alebo dôvodom na odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi v zmysle § 244 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Takým dôvodom však môže byť (samostatne alebo v spojení s inými okolnosťami) konkrétna chyba postupu vyšetrovateľa.

VI. Efektívnosť vyšetrovania trestného činu (a teda ani zistenie, resp. obvinenie jeho páchatel'a) v predsúdnom konaní nie je predmetom súdneho prieskumu a v tejto súvislosti nie je možné zabezpečiť ochranu práv poškodeného prostredníctvom všeobecného súdu, postupom podľa Trestného poriadku. To platí bez ohľadu na možnosť poškodeného obrátiť sa v tomto smere na Ústavný súd Slovenskej republiky alebo na Európsky súd pre ľudské práva.

B.

I. Odsúdenie súdom iného členského štátu Európskej únie v trestnej veci sa v Slovenskej republike zohľadní v zmysle § 7 b ods. 2 Trestného zákona len v novom, po právoplatnosti takého odsúdenia vedenom trestnom konaní, teda v konaní pre iný trestný čin (skutok), než na ktorý sa toto odsúdenie vzťahuje. Z intertemporálneho hľadiska je pri použití dotknutého ustanovenia potrebné zohľadniť § 2 ods. 1 Trestného zákona, ktorý je odrazom čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj prechodné ustanovenie § 438e Trestného zákona.

II. Sudca je v dôsledku svojho deliktuálneho konania obligatórne odvolaný z funkcie sudcu prezidentom Slovenskej republiky, ale len na základe právoplatného odsudzujúceho rozsudku alebo na základe rozhodnutia disciplinárneho senátu, pri splnení podmienok uvedených v čl. 147 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; ak ide o odsúdenie súdom iného štátu, musí byť toto rozhodnutie v zákonom predpísanom konaní uznané súdom Slovenskej republiky. Až do odvolania z funkcie sudca vykonáva funkciu sudcu, pokiaľ mu nebol jej výkon dočasne pozastavený v zmysle čl. 148 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a § 22 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediaciach v znení neskorších predpisov.

III. Dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku (vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania) sa týka okolností uvedených v § 31 ods. 1 až 3 Trestného poriadku, nie otázky statusu sudcu (právnej existencie funkcie sudcu a možnosti aktuálneho výkonu tejto funkcie).....2

95.
STANOVISKO

trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. septembra 2015, sp. zn. Tpj 62/2015, na zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g/ Trestného poriadku vo vzťahu k otázke:

- I. či Sekcia kontroly a inšpekčnej služby, úrad inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, je zákonným subjektom vo vyšetrovaní alebo skrátanom vyšetrovaní podľa Trestného poriadku podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd;**
- II. vylúčenia sudcu alebo prísediaceho pre spáchanie úmyselného trestného činu v cudzine.**

Predsiedníčka Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na základe poznatkov z rozhodovacej praxe senátov trestnoprávneho kolégia v spojitosti s rozhodnutím vo veciach sp. zn. 5 Tdo 42/2015 z 2. júla 2015, 1 To 1/2015 z 29. mája 2015 a 1 Tdo 8/2015 z 23. februára 2015, v rámci činnosti podľa čl. 5 ods. 4 písm. g/ Rokovacieho poriadku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „NS SR“) a § 21 ods. 3 písm. a/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej tiež len „zákon o súdoch“) zistila diametrálne odlišný postup senátov v dôsledku rozdielneho výkladu otázky, či Sekcia kontroly a inšpekčnej služby, úrad inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, je zákonným subjektom vo vyšetrovaní alebo skrátanom vyšetrovaní podľa Trestného poriadku (ďalej tiež len „Tr. por.“) v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej tiež len „Dohovor“), a otázky vylúčenia sudcu alebo prísediaceho pre spáchanie úmyselného trestného činu v cudzine.

A.

I.

Najvyšší súd SR na neverejnom zasadnutí 2. júla 2015, uznesením sp. zn. 5 Tdo 42/2015, podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolania obvinených I.V. a S.G. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. decembra 2013, sp. zn. 3To/97/2013, odmietol.

V odôvodnení uznesenia vo vzťahu k nastoleným sporným právnym otázkam najmä uviedol:

Okresný súd Veľký Krtíš samosudcom Mgr. M.V. (ďalej len „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 11. apríla 2013, sp. zn. 8T/88/2011 uznal za vinných

obvinených I.V., L.T. a S.G.

v bode 1) pre zločin poškodzovania a ohrozovania prevádzky všeobecne prospešného zariadenia spolupáchateľstvom podľa § 20, § 286 ods. 1, písm. a/, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona (ďalej tiež len Tr. zák.) v súbehu s prečinom poškodzovania cudzej veci spolupáchateľstvom podľa § 20, § 245 ods. 1 Tr. zák. a prečinom krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20, § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák.;

v bode 2) samostatne obvineného I.V. pre zločin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. c/ Tr. zák., ktorých sa dopustili na skutkovom základe uvedenom v bodoch 1 a 2 výroku rozsudku.

Súd prvého stupňa za to odsúdil:

Obvineného I.V.:

Podľa § 286 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 37 písm. h/, m/, § 38 ods. 4, § 41 ods. 2 Tr. zák. k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Obvineného L.T.:

Podľa § 286 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/, § 37 písm. h/, § 38 ods. 2, § 41 ods. 1 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Obvineného S.G.:

Podľa § 286 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 37 písm. h/, m/, § 38 ods. 4, § 41 ods. 1 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

O nároku na náhradu škody súd prvého stupňa rozhodol podľa § 287 ods. 1 Tr. por.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali odvolania obvinení I.V. a S.G., ktoré smerovali čo do výrokov o vine a treste a rovnako tak okresný prokurátor, ktorého odvolanie smerovalo čo do výroku o treste v neprospech obvinených I.V. a S.G.

Na podklade podaných odvolaní Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 18. decembra 2013, sp. zn. 3 To 97/2013, podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok u všetkých troch obvinených vo výrokoch o trestoch a spôsobe ich výkonu. Postupujúc podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám vo veci rozhodol tak, že obvineným uložil tieto tresty:

Obvinenému I.V.:

Podľa § 286 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 37 písm. h/, m/, § 38 ods. 2, 4, 8, § 41 ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov a 6 (šesť) mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. uložil obvinenému aj trest prepadnutia vecí, a to osobného motorového vozidla zn. Seat Alhambra, e. č. X. s tým, že podľa § 60 ods. 6 Tr. zák. sa vlastníkom prepadnutej veci stáva štát.

Obvinenému L.T.:

Podľa § 286 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j/, l/, n/, § 37 písm. h/, § 38 ods. 2, 3, 8, § 39 ods. 1, 3 písm. e/, § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 26 (dvadsaťšesť) mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Obvinenému S.G.:

Podľa § 286 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 37 písm. h/, m/ § 38 ods. 2, 4 8, § 39 ods. 1, 3 písm. e/, § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky a 10 (desať) mesiacov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti rozsudku súdu druhého stupňa podali obvinení I.V. a S.G. prostredníctvom obhajcov dovolania, a to obvinený I.V. prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. J.V. 7. januára 2015, ktoré doplnil písomným podaním 27. apríla 2015 a obvinený S.G. jednak prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. V.Z. 14. novembra 2014, ktoré doplnil písomným podaním 25. novembra 2014 a jednak prostredníctvom splnomocneného obhajcu JUDr. R.U., L.L.M. 22. mája 2015.

Obvinený I.V. v dovolaní uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, e/, g/, h/, i/ Tr. por.

Z hľadiska právnych otázok riešených v predmetnom stanovisku sú relevantné argumenty tohto obvineného pokiaľ sa opierajú o ustanovenia § 371 ods. 1 písm. e/ a písm. g/ Tr. por., t.j., že

- vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania - písm. e/;

- rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom - písm. g/;

Pokiaľ išlo o dovolací dôvod podľa písm. e/ § 371 ods. 1 Tr. por., obvinený I.V. v dovolaní zo 7. januára 2015 argumentoval tým, že vo veci konal a rozhodol sudca, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania z dôvodu, že 5. apríla 2010 sa v Českej republike dopustil trestného činu – prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 274 ods. 1 Tr. zák., za čo bol rozsudkom Okresného súdu vo Frýdku - Místku z 19. januára 2011, sp. zn. 5T/113/2010, v spojení s uznesením Krajského súdu v Ostrave z 8. apríla 2011, sp. zn. 6To/130/2011, právoplatne odsúdený k peňažnému trestu a k trestu zákazu činnosti.

Tieto skutočnosti obvinený I.V. zistil z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – disciplinárneho súdu z 21. novembra 2011, sp. zn. 1 Ds 1/2011, ako aj z **podnetu** sudcu Okresného súdu Veľký Krtíš JUDr. S.C. z 18. januára 2014 a taktiež zo zápisnice zo 14. zasadnutia Súdnej rady Slovenskej republiky.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa písm. e/ § 371 ods. 1 Tr. por. obvinený I.V. písomným podaním z 27. apríla 2015 pripojil rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. februára 2015, sp. zn. 1 Tdo 8/2015, v trestnej veci obvineného M.M. pre trestný čin sexuálneho násillia podľa § 241a ods. 1, 2 písm. b/, c/ Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, na podklade ktorého dôvodov sa domáhal okamžitého rozhodnutia o svojom dovolaní a prepustenia na slobodu, keďže vykonáva trest odňatia slobody uložený mu sudcom, ktorý mal byť vylúčený v trestnom konaní.

V prípade dovolacieho dôvodu podľa písm. g/ § 371 ods. 1 Tr. por. obvinený I.V. uviedol, že vyšetrovateľ OR PZ Veľký Krtíš „bez toho, aby na toto mal právo a nárok, prevzal niektoré závery inšpekcie ministerstva vnútra aj úkony, ktoré boli touto inštitúciou vykonané do vyšetrovacieho spisu, hoci inšpekcia ministerstva nie je orgánom činným v trestnom konaní, na základe ktorého by takéto úkony mohli brať ako smerodajné a jednalo sa o samostatné vyšetrovanie kontrolnou skupinou, podliehajúcou Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky a preto akékoľvek závery použité na základe takýchto konštatovaní v trestnom spise a boli použité voči mojej osobe, považujem za nezákonné“.

V rámci konečného návrhu obvinený I.V. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. decembra 2011, sp. zn. 3To/97/2013, ako aj rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš z 11. apríla 2013, sp. zn. 8T/88/2011 a uložil Okresnému súdu Veľký Krtíš, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Obvinený S.G. v dovolaní uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. a/, e/, g/, i/ Tr. por., podľa ktorých – vo vzťahu k nastoleným právnym otázkam - dovolanie možno podať, ak

- vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania - písm. e/;

- rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom - písm. g/.

Naplnenie dovolacích dôvodov podľa písm. g/, i/ § 371 ods. 1 Tr. por. obvinený S.G. videl v dovolaní podanom 14. novembra 2014 prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. V.Z. najmä v tom, že

- prokurátor jeho sťažnosť proti rozhodnutiu o vrátení finančných prostriedkov firme E. s.r.o. zamietol ako nedôvodnú a mal za to, že motiváciou rozhodnutí orgánov činných v prípravnom konaní bola snaha zvýrazniť jeho účasť na útoku tým, že sa u neho našli finančné prostriedky a v obchodnej spoločnosti došlo ku krádeži;

- takýto postup orgánov činných v trestnom konaní potom viedol k záveru o jeho spoločnom konaní s ostatnými osobami ustálenými v skutkovej vete pod bodom 1) napadnutého rozsudku a viedol k záveru o jeho vedomosti, že v rámci krádeže finančných prostriedkov dôjde aj k ďalším sprievodným znakom, t.j. poškodeniu všeobecne prospešného zariadenia (vyradenie telefónnych liniek) a k poškodeniu oplotenia.

Napokon v prípade dovolacieho dôvodu podľa písm. e/ § 371 ods. 1 Tr. por. išlo o rovnaký postup ako u obvineného I.V.. Dovolanie podané obvineným S.G. 22. mája 2015 prostredníctvom splnomocneného obhajcu JUDr. R.U., L.L.M. sa argumentačne v plnom rozsahu opieralo o dôvody pripojeného rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. februára 2015, sp. zn. 1 Tdo 8/2015 (obvinený M.M.).

Na podklade tohto rozhodnutia sa obvinený S.G. prostredníctvom splnomocneného obhajcu JUDr. R.U. L.L.M. domáhal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici

z 18. decembra 2011, sp. zn. 3To/97/2013, a rovnako tak aj rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš z 11. apríla 2013, sp. zn. 8T/88/2011, „ako nezákonný, a aby bol odsúdený okamžite prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, ktorého výkon je však jednoznačne nezákonný“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) preskúmal predložený spisový materiál ako aj podané dovolania a zistil, že dovolania sú prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/, § 372 ods. 1 Tr. por.), boli podané oprávnenými osobami (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), prostredníctvom obhajcov jednak ustanovených a jednak splnomocneného (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Zároveň ale zistil aj to, že podané dovolania je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejme, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Obidva sudy vyvodili z vykonaného dokazovania správne skutkové aj právne závery a svoje rozhodnutia náležite odôvodnili, a to aj vo vzťahu k použitej právnej kvalifikácii skutkov, ktorá je správna.

V odôvodnení svojich rozhodnutí sa sudy riadne vyrovnali aj s obhajobnými argumentáciami obvinených I.V. a S.G., ktoré obidvaja obvinení opätovne prevzali do podaných dovolaní. Treba iba dodať, že v prípade nebohého M.I. nešlo o žiadny exces v konaní, ale o naplnenie vopred uzatvorenej dohody, na ktorej participovali všetci obvinení, vrátane I.V. a S.G., mierou ustálenou súdmi prvého a druhého stupňa vo vyššie uvedených rozsudkoch. Preto námietky obvinených I.V. a S.G. sú v tomto smere absolútne bezpredmetné.

Dovolací súd považuje za potrebné pripomenúť, že o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por. ide spravidla aj vtedy, ak obvinení v dovolaní v podstate len opakujú námietky uplatnené už skôr v konaní pred súdom prvého a druhého stupňa, s ktorými sa sudy oboch stupňov dostatočne a správne vyrovnali.

V posudzovanej trestnej veci obvinení I.V. a S.G. uplatnili aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Pokiaľ ide o obvineného S.G., ten v podanom dovolaní presne nešpecifikoval dôvody jeho naplnenia a dovolací súd ich preto ani nepreskúmal, keďže v jeho prípade išlo opätovne len o paušálny odkaz na písm. g/ § 371 ods. 1 Tr. por.

Naproti tomu obvinený I.V. v podstate namietal zákonnosť dôkazov vykonaných Inšpekciou ministerstva vnútra, ktoré boli následne vykonané a aj vyhodnotené v rámci dokazovania v konaní pred súdom prvého stupňa. Podľa jeho názoru Inšpekcia ministerstva vnútra nie je orgánom činným v trestnom konaní, a preto všetky dôkazy ňou vykonané sú nezákonné.

Dovolacím senátom 5 Tdo bolo zo súdneho a vyšetrovacieho spisu zistené, že poverený príslušník PZ Ministerstva vnútra SR, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby, 3. inšpekčného oddelenia, Banská Bystrica uznesením z 11. februára 2011 pod ČVS: SKIS-9/IS-3-SV-2011 postupom podľa § 199 ods. 1 Tr. por. začal trestné stíhanie pre prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 11. februára 2011 v čase o 02,40 hod. v obci Veľké Zlievce, okres Veľký Krtíš, na miestnej komunikácii príslušník policajného pohotovostného útvaru Krajského riaditeľstva PZ v Banskej Bystrici pri vykonávaní služobného zákroku pod jednotným velením voči obzvlášť nebezpečným páchatelom úmyselných trestných činov služobnou zbraňou usmrtil M.I., pričom príčinou jeho smrti bol úrazovo-krvavý šok pri viacnásobnom strelnom poranení hlavy, krku, hrudníka a brucha s krvácaním do telových dutín a vonkajšieho prostredia.

Ďalej bolo zistené, že poverený príslušník PZ k veci vypočul ako svedkov siedmich príslušníkov PPÚ KR PZ Banská Bystrica, ktorí v inkriminovanom čase vykonali služobný zákrok, pri ktorom došlo k usmrtieniu M.I., I.V., S.G. a L.T., M.T. st. a pribral do konania znalcov z odboru zdravotníctva, odvetvie súdne lekárstvo za účelom vykonania prehliadky a pitvy tela M.I., Kriminalistický a expertízny ústav PZ za účelom podania znaleckých posudkov z odboru kriminalistiky, odvetvia kriminalistickej biológie, genetickej analýzy, kriminalistickej balistiky a kriminalistickej chémie. Rovnako tak vykonal vyšetrovací pokus za účelom vykonania praktického demonštrovania činnosti jednotlivých príslušníkov PPÚ KR PZ Banská Bystrica počas

služobného zákroku a tiež za účelom ustálenia použitia jednotlivých strelných zbraní príslušníkmi PPÚ KR PZ Banská Bystrica.

Na podklade takto vykonaného uznesenia poverený príslušník PZ uznesením z 18. augusta 2011, ČVS: SKIS-9/IS-3-SV-2011, podľa § 215 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zastavil vyššie uvedené trestné stíhanie pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. zák., lebo tento skutok nie je trestným činom a nebol dôvod na postúpenie veci.

Z rozsudku samosudcu Okresného súdu Veľký Krtíš z 11. apríla 2013, sp. zn. 8T/88/2011 vyplýva, že obvinený I.V. bol uznaný za vinného zo skutku pod bodom 2) právne kvalifikovaného ako zločin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. aj na základe týchto dôkazov. Ako ďalej vyplýva z rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. decembra 2013, sp. zn. 3To/97/2013, odvolací súd sa s týmto procesným postupom súdu prvého stupňa v plnom rozsahu stotožnil.

Podľa § 371 ods. 4 Tr. por. dôvody dovolania podľa odseku 1 písm. a/ až g/ nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.

Zákonná podmienka upravená v § 371 ods. 4 Tr. por. bola splnená, lebo obvinený I.V. totožné námietky ako v dovolaní uplatnil nielen v konaní pred súdom prvého stupňa, ale opakovane ich vzniesol aj v odvolacom konaní.

Dovolací súd, prv než pristúpil k posúdeniu dôvodnosti uplatnených argumentov, považoval za potrebné stručne ozrejmiť niektoré okolnosti týkajúce sa obvineným I.V. uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. sa týka vykonávania dôkazov zo strany súdu. Vzťahuje sa teda predovšetkým k tretej etape dokazovania, no logicky v sebe zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá tohto procesu, lebo dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné ani v prípade, ak by ich na hlavnom pojednávaní súd vykonal v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku.

Do záverečnej - hodnotiacej - fázy dokazovania môžu v konaní pred súdom „postúpiť“ len tie dôkazy, ktoré boli jednak získané zákonným spôsobom, čo výslovne vyplýva z § 2 ods. 12 Tr. por. (...*hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom*...) a zároveň boli v konaní pred súdom vykonané zákonným spôsobom. Obe podmienky pritom musia byť splnené súčasne (kumulatívne).

Na to, aby bol skutočne obsahovo naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., je okrem porušenia niektorej z vyššie uvedených podmienok zároveň potrebné, aby sa súdne rozhodnutie o takýto nezákonný dôkaz aj skutočne opieralo.

Spomínaný dovolací dôvod sa ale nevzťahuje na posledné štádium dokazovania – na fázu hodnotenia dôkazov. V trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov. Ako bolo už vyššie uvedené, skutkový stav veci sa zisťuje v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie, avšak Trestný poriadok nestanovuje žiadne pravidlá pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Tr. por., podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Vychádzajúc z ustanovení § 2 ods. 10, ods. 12 Tr. por. možno skonštatovať, že súdu rozhodujúcemu o vine obvineného nemožno prikázať, o ktoré dôkazy má oprieť svoje rozhodnutie, toľž nie akú relevanciu má prikladať jednotlivým vykonaným dôkazom.

Dovolací senát 5 Tdo Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zistil, že v otázke, či Sekcia kontroly a inšpekčnej služby, úrad inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby ministerstva vnútra (ďalej len „inšpekcia MV“), je subjektom vo vyšetrovaní alebo v skrátanom vyšetrovaní podľa Trestného poriadku, bol v rozpore s výlučnou aplikačnou praxou súdov Slovenskej republiky, vrátane Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, odvolacím senátom vyslovený iný právny názor.

V ďalších častiach odôvodnenia uznesenia dovolací súd na stranách 22 až 31 cituje z odôvodnenia právoplatného rozsudku NS SR, sp. zn. 1 To 1/2015 z 29. mája 2015 so záverom, že

„Uvedené závery odvolacieho senátu 1 To sú nesprávne a v rozpore s doterajšou rozhodovacou praxou súdov, vrátane Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, keďže nemajú oporu vo všeobecne záväzných právnych predpisoch z týchto dôvodov“:

Policajný zbor je definovaný v § 1 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o PZ“), ako ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy vo veciach vnútorného poriadku, bezpečnosti, boja proti zločinnosti vrátane jej organizovaných foriem a medzinárodných foriem a úlohy, ktoré pre Policajný zbor vyplývajú z medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky.

Podľa § 2 ods. 1 zákona o PZ Policajný zbor o. i. odhaľuje trestné činy a zisťuje ich páchatel'ov a vykonáva vyšetrovanie o trestných činoch a skrátené vyšetrovanie o trestných činoch.

Podľa § 4 ods. 1 zákona o PZ sa Policajný zbor člení na službu kriminálnej polície, službu finančnej polície, službu poriadkovej polície, službu dopravnej polície, službu železničnej polície, službu ochrany objektov, službu hraničnej a cudzineckej polície, službu osobitného určenia, službu ochrany určených osôb a inšpekčnú službu.

Podľa § 4 ods. 2 zákona o PZ služby Policajného zboru pôsobia v rámci útvarov Policajného zboru, ktoré zriaďuje a zrušuje minister; zároveň určuje náplň ich činností a vnútornú organizáciu.

Podľa § 6 ods. 1 zákona o PZ je Policajný zbor podriadený ministrovi.

Podľa § 6 ods. 2 zákona o PZ služby Policajného zboru uvedené v § 4 ods. 1 a útvary Policajného zboru uvedené v § 4 ods. 1 a 2 riadi prezident Policajného zboru, ak minister neurčí inak.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe policajtov“) sa policajtom na účely tohto zákona rozumie fyzická osoba, ktorá je v služobnom pomere podľa tohto zákona a vykonáva štátnu službu v služobnom úrade.

Podľa § 1 ods. 4 písm. b/ zákona o štátnej službe policajtov tam, kde sa v tomto zákone uvádza služobný úrad, rozumie sa tým Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

Podľa § 2 ods. 2 zákona o štátnej službe policajtov sa štátnou službou na účely tohto zákona rozumie plnenie úloh Policajného zboru policajtom v služobnom úrade alebo v zahraničí a právne vzťahy s tým súvisiace. Štátna služba sa vykonáva v služobnom pomere.

Podľa § 2 ods. 4 zákona o štátnej službe policajtov sa služobný pomer zakladá k štátu.

Podľa § 3 zákona o štátnej službe policajtov v služobnom úrade v mene štátu koná a vo veciach služobného pomeru podľa tohto zákona rozhoduje minister a v rozsahu ním ustanovenom ďalšie orgány, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 34 zákona o štátnej službe policajtov policajta za vyšetrovateľa určuje minister.

Policajný zbor nie je samostatná právnická osoba, je to ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý tvorí súbor všetkých jeho príslušníkov prijatých do zboru podľa zákona o štátnej službe policajtov, bez ohľadu na ich služobné zaradenie, teda bez ohľadu na to, či sú zaradení na Prezídium Policajného zboru, sekcii kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky alebo miestnom útvare Policajného zboru.

V rámci úradu inšpekčnej služby sekcii kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky plnia príslušníci Policajného zboru úlohy inšpekčnej služby a títo príslušníci Policajného zboru boli zákonom predpísaným spôsobom určení za vyšetrovateľov Policajného zboru, resp. nariadeným za poverených príslušníkov Policajného zboru na vykonávanie činností v skrátenom vyšetrovaní, a teda na legálnom a legitímnom základe plnia zákonné úlohy Policajného zboru (§ 2 ods. 1 písm. d/ zákona o Policajnom zbore) vo vzťahu k trestnej činnosti páchanej príslušníkmi Policajného zboru.

Trestný poriadok nijako nerieši konkrétne služobné zaradenie (konkrétny útvar) policajtov, ako orgánov činných v trestnom konaní, ale výlučne ich príslušnosť k Policajnému zboru. Pôsobnosť v trestnom konaní majú teda v súlade s Trestným poriadkom a zákonom o Policajnom zbore vymedzenú internými predpismi príslušníci Policajného zboru zaradení napríklad v službe kriminálnej polície (napr. úrad kriminálnej polície, národná kriminálna agentúra), službe poriadkovej polície (obvodné oddelenia), službe dopravnej polície (okresné a krajské dopravné inšpektoráty), službe železničnej polície (oddelenia železničnej polície), službe hraničnej a cudzineckej polície (národná jednotka boja proti nelegálnej migrácii) a inšpekčnej službe (úrad inšpekčnej služby).

Odvolací senát 1 To si vo svojom rozhodnutí mylí a zamieňa pojmy „Policajný zbor“ a „Prezídium Policajného zboru“, resp. stotožňuje tieto pojmy ako obsahovo rovnaké. Odvolací senát 1 To doplnil dokazovanie prečítaním vyžiadaných schém organizačnej štruktúry Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Prezídia Policajného zboru. Z toho potom dedukoval, že sekcia kontroly a inšpekčnej služby podľa organizačnej štruktúry Ministerstva vnútra Slovenskej republiky predstavuje jej samostatnú organizačnú zložku, výlučne podriadenú ministrovi vnútra, nezávislú od polície a existujúcu mimo štruktúr Policajného zboru. Zo skutočnosti, že odvolací senát 1 To vo vyžiadanom organizačnom poriadku Prezídia Policajného zboru nenašiel útvar inšpekčnej služby (sekcii kontroly a inšpekčnej služby), nemožno v žiadnom prípade dedukovať, že inšpekčná služba (sekcia kontroly a inšpekčnej služby) nie je súčasťou Policajného zboru. Nie je iba súčasťou Prezídia Policajného zboru. Prezídium Policajného zboru nie je inštitúcia vytvorená zákonom, ale iba interným predpisom (organizačným poriadkom) Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Rovnakým interným predpisom je vytvorená aj sekcia kontroly a inšpekčnej služby. V rámci organizačnej štruktúry Ministerstva vnútra Slovenskej republiky je Prezídium Policajného zboru na rovnakej úrovni ako sekcia, čo vyplýva aj zo samotného organizačného poriadku Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (podľa čl. 5 písm. a/ nariadenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 57/2007 o organizačnom poriadku Ministerstva vnútra Slovenskej republiky je Prezídium Policajného zboru útvarom ministerstva), ako aj z organizačného poriadku Prezídia Policajného zboru (podľa uvádzanej vety čl. 3 ods. 1 nariadenia prezidenta Policajného zboru č. 16/2008 o organizačnom poriadku Prezídia Policajného zboru je Prezídium Policajného zboru sekciiu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky pre riadenie služby kriminálnej polície, služby finančnej polície, atď.), ktoré si odvolací senát 1 To vyžiadala a oboznámil na verejnom zasadnutí.

Inšpekčná služba bola do štruktúry Policajného zboru včlenená zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 251/1994 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore a už vtedy bola (spolu s niektorými inými službami) vyčlenená spod riadenia prezidentom Policajného zboru. Podľa § 4 ods. 3 zákona o Policajnom zbore účinného od 19. septembra 1994 bola inšpekčná služba zaradená medzi zvláštne služby Policajného zboru, pričom však prezident Policajného zboru podľa § 6 ods. 2 riadil iba služby Policajného zboru uvedené v § 4 ods. 1 a útvary Policajného zboru uvedené v § 4 ods. 2. Všetky zvláštne služby (okrem inšpekčnej služby to vtedy bola aj služba ochrany určených osôb a služba finančnej polície) boli teda podľa § 6 ods. 1 podriadené ministrovi vnútra. Takéto usporiadanie riadiacich pomerov v Policajnom zbore, podľa ktorého bola inšpekčná služba priamo zo zákona vyňatá spod riadiacej pôsobnosti prezidenta Policajného zboru a riadil ju minister vnútra, platilo do roku 2003. Zákomom č. 155/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, sa s účinnosťou od 1. júla 2003 zmenili relevantné ustanovenia zákona o Policajnom zbore (§ 4 až 6) tak, že všetky služby Policajného zboru riadi prezident Policajného zboru, ak minister vnútra neurčí inak. Takýto legislatívny stav platí v podstate dodnes.

Inšpekčná služba je teda mimo pôsobnosti prezidenta Policajného zboru už od svojho vzniku, a nie od roku 2007 ako je uvedené v rozhodnutí odvolacieho senátu 1 To. V roku 2007 došlo iba zmenou organizačného poriadku Ministerstva vnútra Slovenskej republiky k zlúčeniu dvoch úradov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, a to úradu kontroly ministra a úradu inšpekčnej služby Policajného zboru do jednej sekcie kontroly a inšpekčnej služby. Aj predtým však úrad inšpekčnej služby Policajného zboru bol útvarom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a mimo štruktúry Prezídia Policajného zboru.

Kľúčové zákonné ustanovenie pre ministra vnútra je § 6 ods. 2 zákona o Policajnom zbore, podľa ktorého služby a útvary Policajného zboru riadi prezident, ak minister neurčí inak. Minister je teda ten, kto môže (interným predpisom) určiť, ktoré služby a útvary Policajného zboru bude riadiť on, a nie prezident Policajného zboru.

Organizačný poriadok Ministerstva vnútra Slovenskej republiky je teda plne v súlade so zákonom č. 171/1993 Z. z., ktorý umožňuje ministrovi vnútra zadeľovať jednotlivé služby Policajného zboru do útvarov, pričom má zároveň právo určovať náplň činnosti týchto útvarov. Ak teda minister ako vedúci ústredného orgánu štátnej správy využije oprávnenie dané mu zo zákona a v súlade so zákonom zaradí inšpekčnú službu do sekcie kontroly a inšpekčnej služby začlenenej do štruktúr samotného Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, nemôže byť takto zriadená sekcia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky považovaná za nelegitímnu a nezákonnú.

Z vyššie uvedenej analýzy potom vyplýva, že Policajný zbor má podvojnú vnútornú organizačnú štruktúru – člení sa teda horizontálne a vertikálne.

Horizontálna vnútorná organizácia PZ vychádza z funkčného zamerania jeho zložiek, keď podľa zákona o PZ sa PZ člení na služby PZ (§ 4 ods. 1 zákona o PZ).

Služby PZ pôsobia v rámci útvarov PZ, ktoré predstavujú vertikálnu organizačnú štruktúru PZ. Útvary PZ zriaďuje a zrušuje minister vnútra, zároveň určuje náplň ich činností a vnútornú organizáciu (§ 4 ods. 2 zákona o PZ). Ako zákon ustanovuje, útvary PZ sú organizované spravidla (teda nie bezvýnimodne) podľa organizácie súdov. Podľa § 4 ods. 3 zákona o PZ minister vnútra zriaďuje osobitné útvary s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky na odhaľovanie a vyšetrovanie trestných činov vo veciach, ktoré patria do právomoci Špecializovaného trestného súdu podľa osobitného zákona.

Práve poznatok o podvojnej organizačnej štruktúre ministerstva vnútra je kľúčový pre pochopenie postavenia Sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „MV SR“). Táto sekcia je útvarom PZ, a teda minister vnútra má zákonné oprávnenie na jej zriadenie. Jej zriadením sa neneguje existencia, ani sa nezrušuje inšpekčná služba zriadená zákonom o PZ (§ 4 ods. 1 zákona o PZ), ale naopak, ide o realizáciu ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o PZ, podľa ktorého služby PZ pôsobia v rámci útvarov PZ, ktoré zriaďuje a zrušuje minister. Platí teda, že **inšpekčná služba** PZ ako súčasť jeho horizontálnej organizačnej štruktúry pôsobí v rámci Sekcie kontroly a inšpekčnej služby MV SR, ktorá je ako útvar PZ začlenená do ministerstva vnútra a je zároveň súčasťou vertikálnej štruktúry PZ.

Policajný zbor je hierarchicky organizovaný a podľa zákona je podriadený ministrovi vnútra (§ 6 ods. 1 zákona o PZ). Služby PZ uvedené v § 4 ods. 1 a útvary PZ uvedené v § 4 ods. 1 a 2 zákona o PZ riadi prezident PZ, ak minister vnútra neurčí inak. Zákon teda počíta s možnosťou, že na základe rozhodnutia ministra vnútra niektoré služby alebo útvary nemusia byť riadené prezidentom PZ. Priamo zo zákona nepodliehajú prezidentovi PZ osobitné útvary PZ s pôsobnosťou pre celé územie SR na odhaľovanie a vyšetrovanie trestných činov vo veciach, ktoré patria do právomoci Špecializovaného trestného súdu.

Ak nejaký útvar PZ nie je podriadený prezidentovi PZ, je to stav, ktorý zodpovedá úmyslu zákonodarcu i dikcii zákonnej úpravy. To, že nejaký útvar je podriadený priamo (t. j. nie prostredníctvom prezidenta PZ) ministrovi vnútra, je v plnom súlade so zákonom, no zároveň to neznamená, že tento útvar a v ňom začlenení policajti nie sú súčasťou PZ. Zákon priamo počíta s tým, že súborná hierarchická štruktúra PZ bude zavŕšená jediným funkcionárom, ktorým nie je prezident PZ, ale minister vnútra. Priame podriadenie nejakého útvaru PZ ministrovi vnútra preto nie je a nemôže byť v rozpore so zákonom, naopak, je v súlade s duchom zákona, a napokon, aj s jeho doslovným znením (§ 6, ods. 1 a 2 zákona o PZ).

Treba pritom poznamenať, že Sekcia kontroly a inšpekčnej služby PZ je tiež riadená „reprezentantom“ či „funkcionárom“ PZ, ktorým je generálny riaditeľ Sekcie kontroly a inšpekčnej služby MV SR.

Na margo tejto problematiky treba uviesť, že Sekcia kontroly a inšpekčnej služby PZ nie je jediným útvarom PZ priamo organizačne začleneným do organizácie MV SR. Aj samotné Prezídium PZ je podľa organizačného poriadku ministerstva vnútra súčasťou vnútornej organizácie tohto ministerstva s postavením na úrovni sekcie. Obdobné postavenie majú aj úrad pre ochranu ústavných činiteľov a diplomatických misii či migračný úrad.

Uvedené sekcie a úrady sú zároveň súčasťami organizačnej štruktúry MV SR a zároveň sú ako útvary PZ súčasťou organizácie PZ. Zdôrazňujeme, že personálny substrát ministerstva vnútra môžu tvoriť rôzne kategórie osôb (verejní funkcionári, štátni zamestnanci, zamestnanci vykonávajúci prácu vo verejnom záujme; pritom nikde nie je vylúčené, aby medzi štátnymi zamestnancami boli aj osoby v služobnom pomere príslušníkov PZ).

Požiadavka čl. 122 Ústavy SR je pritom v tomto prípade splnená, keďže ministerstvo vnútra je zriadené zákonom a Sekcia kontroly a inšpekčnej služby je jeho súčasťou. Ústava vyžaduje, aby sa zákonom zriaďovali orgány štátnej správy, a nie ich organizačné súčasti.

Podľa § 5 ods. 5 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy organizačnú štruktúru ministerstva určuje organizačný poriadok ministerstva, ktorý vydáva minister. Tento organizačný poriadok je pritom interným normatívnym aktom.

Minister vnútra je teda oprávnený zriaďovať útvary PZ priamo na základe zákona o PZ a zriaďovať organizačné súčasti ministerstva priamo na základe zákona č. 575/2001 Z. z.

Z Ústavy SR ani zo zákona o PZ nemožno vyvodiť požiadavku, aby „Inšpekcia PZ“ bola samostatným orgánom štátnej správy organizačne oddeleným od MV SR. Súčasný stav, keď Sekcia kontroly a inšpekčnej služby je súčasťou ministerstva vnútra a zároveň súčasťou PZ, ktorá však nie je podriadená prezidentovi PZ, je riešením vhodným z toho hľadiska, že umožňuje eliminovať vplyvy prezidenta PZ na vnútornú kontrolu v rámci PZ.

Z hľadiska atribútov predchádzania ovplyvňovaniu odhaľovania a vyšetovania trestných činov policajtov bolo teda vhodné vyčleniť inšpekčnú službu MV zo základnej riadiacej štruktúry PZ, k čomu aj došlo.

Treba ešte dodať, že princípmi účinného systému sťažností na políciu sa Európsky súd pre ľudské práva zaoberal vo viacerých rozhodnutiach, a to napr. *Jordan vs. Spojené kráľovstvo*, *McKerr vs. Spojené štáty americké* a *Edwards vs. Spojené kráľovstvo*, v ktorých prezentoval päť základných princípov: primeranosť, včasnosť, verejný dohľad, nutnosť zapojenia obete do procesu vyšetovania a

- nezávislosť v zmysle ktorého by – nemalo existovať žiadne inštitucionálne alebo hierarchické prepojenie medzi vyšetrovateľmi a príslušníkom polície, voči ktorým bola vznesená sťažnosť a mala by existovať praktická nezávislosť.

Platná právna úprava nie je v rozpore s vyššie uvedenými princípmi. De lege ferenda, v prípade vytvorenia samostatného inšpekčného orgánu odlišného od súčasne existujúcich subjektov, ako v Českej republike (rovnako však ide o súčasť exekutívy), by išlo o krok rovnakým smerom, avšak na vyššej inštitucionálnej úrovni.

Nezávislosť príslušníkov PZ (vrátane tých, ktorí sú organizačne začlenení do Sekcie kontroly a inšpekčnej služby) pri vykonávaní vyšetovania trestných činov, je garantovaná v § 7 ods. 1 zákona o PZ, podľa ktorého príslušník Policajného zboru vo veciach, ktoré vyšetruje, vykonáva všetky úkony samostatne.

Keďže príslušníci Sekcie kontroly a inšpekčnej služby MV SR sú zároveň príslušníkmi policajného zboru, môžu podľa § 10 ods. 8 písm. a/, príp. písm. c/ Tr. por., za splnenia zákonných predpokladov, postupovať aj podľa Trestného poriadku.

S poukazom na vyššie uvedené potom dovolací senát 5 Tdo Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zotrval na tomto p r á v n o m n á z o r e:

Okolnosť, že inšpekčná služba Policajného zboru pôsobí v administratívnej forme úradu inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) v rámci sekcie kontroly a inšpekčnej služby ministerstva vnútra (rovnako je útvaram ministerstva vnútra aj prezídium Policajného zboru, vrátane prezidiálnych policajných útvarov) je výrazom podriadenosti Policajného zboru ministrovi vnútra Slovenskej republiky (§ 6 ods. 1 zákona č. 171/1993 Zb. o Policajnom zbore - ďalej len „zákon o Policajnom zbore“) v znení neskorších predpisov, možnosti ministra vnútra určiť, že službu alebo útvary policajného zboru nebude riadiť prezident Policajného zboru, ale bude riadená „inak“ [§ 6 ods. 2 naposledy označeného zákona o pôsobnosti ministerstva vnútra ako ústredného orgánu štátnej správy pre Policajný zbor (§ 11 písm. c/ zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov)]. Táto okolnosť nič nemení na tom, že inšpekčná služba je súčasťou Policajného zboru (§ 4 ods. 1 zákona o Policajnom zbore) a pri činnosti inšpekčnej služby stále ide o výkon pôsobnosti (plnenie úloh) Policajného zboru pri odhaľovaní

a vyšetrovaní trestných činov (§ 2 ods. 1 písm. b/ a d/ zákona o Policajnom zbore), a to prostredníctvom policajtov (§ 7 ods. 1 zákona o Policajnom zbore).

Vyšetrovateľ Policajného zboru, služobne zaradený do inšpekčnej služby, je policajtom v zmysle § 10 ods. 8 písm. a/, c/ Trestného poriadku.

Na rozdiel od prokuratúry a súdov ide v prípade Policajného zboru aj v prípade ministerstva vnútra rovnako o súčasť výkonnej moci. Riadenie v zmysle § 6 zákona o Policajnom zbore, ani riadiace vzťahy v rámci ministerstva vnútra sa však netýkajú trestno-procesných vzťahov, upravených Trestným poriadkom, v rámci ktorých ide o vzťah vyšetrovateľa a prokurátora (§ 230 a iné Trestného poriadku).

II.

Pokiaľ išlo o dovolací dôvod podľa písm. e/ § 371 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, obvinení I.V. a S.G. poukázali na skutočnosť, že vo veci konal a rozhodol v prvom stupni samosudca Okresného súdu Veľký Krtíš Mgr. M.V., ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania z dôvodu, že 5. apríla 2010 v Českej republike sa dopustil trestného činu – prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 274 ods. 1 Tr. zák., za čo bol rozsudkom Okresného súdu vo Frýdku - Místku z 19. januára 2011, sp. zn. 5T/113/2010, v spojení s uznesením Krajského súdu v Ostrave z 8. apríla 2011, sp. zn. 6To/130/2011, právoplatne odsúdený k peňažnému trestu a k trestu zákazu činnosti. Obidvaja obvinení sa v tomto smere argumentačne v plnom rozsahu opierali o dôvody pripojeného rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. februára 2015, sp. zn. 1 Tdo 8/2015.

Na stranách 45 až 50 uznesenia sp. zn. 5 Tdo 42/2015 dovolací súd cituje z odôvodnenia rozsudku NS SR sp. zn. 1 Tdo 8/2015 z 23. februára 2015 a ďalej uvádza:

Rovnako aj v tomto prípade sú právne závery dovolacieho súdu 1 Tdo nesprávne a v rozpore s doterajšou rozhodovacou praxou súdov, vrátane Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, keďže nemajú oporu vo všeobecne záväzných právnych predpisoch z týchto dôvodov:

Podľa článku 50 ods. 6 Ústavy SR trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

Podľa článku 7 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach nikto nesmie byť uznaný vinným zo spáchania trestného činu konaním alebo opomenutím, ktoré v čase, kedy sa spáchalo, nebolo podľa vnútroštátneho alebo medzinárodného práva trestným činom. Rovnako nesmie byť uložený trest prísnejší od trestu aký bolo možné uložiť v čase spáchania trestného činu.

Podľa § 2 ods. 1 Tr. zák. trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší.

Podľa § 7b ods. 1 Tr. zák. rozhodnutie súdu iného štátu v trestnej veci možno na území Slovenskej republiky vykonať alebo môže mať iné právne účinky, len ak tak ustanovuje medzinárodná zmluva alebo zákon.

Podľa § 7b ods. 2 Tr. zák. právoplatné odsúdenie súdom iného členského štátu Európskej únie v trestnom konaní sa zohľadní rovnako, ako keby bolo vydané pre čin trestný aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky.

Podľa § 438e Tr. zák. na odsúdenie súdom iného členského štátu Európskej únie podľa § 7b ods. 2 Tr. zák. sa neprihliada, ak nadobudlo právoplatnosť pred 1. januárom 2013.

Podľa § 488a ods. 1 Tr. por. zohľadnenie právoplatného odsúdenia súdom iného členského štátu Európskej únie v trestnom konaní vykoná orgán činný v trestnom konaní alebo súd.

Podľa § 488a ods. 3 Tr. por. ustanovením odseku 1 nie je dotknutý postup o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia podľa prvého dielu tretej hlavy piatej časti tohto zákona.

Podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. kto vykonáva v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky, zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorých by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok.

Podľa § 22 ods. 1 písm. d/ zákona č. 372/1990 Zb. priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky sa dopustí ten, kto vedie motorové vozidlo v stave vylučujúcom spôsobilosť viesť motorové vozidlo, ktorý si privodil požitím alkoholu.

Podľa § 22 ods. 2 zákona č. 372/1990 Zb. za priestupok podľa písm. d/ možno uložiť pokutu od 200 do 1000 Eur a zákaz činnosti do piatich rokov.

Podľa § 516 ods. 1 písm. c/ Tr. por. cudzie rozhodnutie sa uzná na území Slovenskej republiky, ak čin, pre ktorý bol trest uložený, je trestným činom podľa právneho poriadku odsudzujúceho štátu aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky.

Pre priznanie účinkov rozsudku českého súdu neboli splnené zmluvné ani zákonné podmienky. Nebola podaná žiadosť cudzieho štátu (Českej republiky) o uznanie alebo výkon cudzieho rozhodnutia, preto nebolo možné podať návrh na jeho uznanie súdu.

Ak by aj takáto žiadosť bola podaná, neboli splnené podmienky uznania cudzieho rozhodnutia (nedostatok obojstrannej trestnosti pri skúmaní in concreto).

Zohľadnenie účinkov cudzieho rozhodnutia nebolo možné z dôvodu absencie nového trestného konania v Slovenskej republike, ktorého existencia je základným predpokladom postupu podľa tohto ustanovenia.

Účelom ustanovenia § 7b ods. 2 Tr. zák. a § 488a Tr. por., ktoré boli prijaté ako ustanovenia na transpozíciu Rámcového rozhodnutia Rady 2008/675/SVV z 24. júla 2008 o zohľadňovaní odsúdení v členských štátoch Európskej únie v **novom trestnom konaní**, je zohľadňovanie právoplatných odsúdení v inom členskom štáte EÚ v rámci trestného konania v Slovenskej republike (okrem iného predmet Trestného zákona a Trestného poriadku jednoznačne vymedzuje rozsah použitia týchto kódexov).

Vzhľadom na túto skutočnosť, preto nemožno na území Slovenskej republiky zohľadniť právne účinky právoplatného rozhodnutia súdu v inom členskom štáte EÚ, ak sa v Slovenskej republike nerealizuje nové trestné konanie pre iný skutok.

V prípade bývalého sudcu Mgr. M.V. sa na území Slovenskej republiky nevedelo žiadne nové trestné konanie, preto nebolo možné uplatniť citované hmotnoprávne, ani procesné ustanovenie.

Z vyjadrených okolností je zrejmé vylúčenie právnych účinkov tohto rozhodnutia v inom kontexte ako v trestnom konaní, keďže zohľadnenie rozhodnutí iných členských štátov sa neuplatňuje mimo trestného konania, okrem predpokladu, že by takéto zohľadnenie výslovne upravovala medzinárodná zmluva alebo zákon. Takáto právna situácia však nenastala.

Ani v prípade nového trestného konania by zohľadnenie neprichádzalo do úvahy, pretože išlo o právoplatné cudzie rozhodnutie spred 1. januára 2013 a priznanie účinkov takýmto rozhodnutiam zákon priamo vylučuje (§ 438e Tr. zák.).

Inými slovami povedané, pokiaľ bývalý sudca Mgr. M.V. bol súdmi Českej republiky 8. apríla 2011 právoplatne odsúdený pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, ktorého sa dopustil 5. apríla 2010, k peňažnému trestu a zákazu činnosti, nebolo možné naň prihladiť, lebo nadobudlo právoplatnosť pred 1. januárom 2013.

Treba zdôrazniť, že zohľadnenie účinkov rozhodnutí cudzích súdov na účely mimo trestného konania nemá oporu v Ústave Slovenskej republiky, ústavnom zákone, medzinárodnej zmluve ani v zákone.

Pokiaľ ide o uznanie tohto cudzieho rozhodnutia na území Slovenskej republiky podľa § 515 Tr. por. a nasl., konanie bývalého sudcu Mgr. M.V. nebolo v tom čase na území Slovenskej republiky trestné, keďže skutková podstata prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky bola do Trestného zákona zaradená až

s účinnosťou od 1. novembra 2011 (dovtedy to bol len priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky), ktorá okolnosť potom bránila vyššie uvedenému procesnému postupu.

Opačný názor by bol v rozpore so zásadou retroaktivity v neprospech páchatel'a, ktorá je zakotvená v článku 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky a následne vyjadrená v § 2 ods. 1 Tr. zák. o jeho časovej pôsobnosti.

Na záver treba iba dodať, že z tohto dôvodu bývalá ministerka spravodlivosti Lucia Žitňanská a súčasný minister spravodlivosti Tomáš Borec nepostupovali v rozpore s platnou právnou úpravou, pokiaľ u bývalého sudcu Mgr. M.V. neiniciovali návrh na odvolanie z funkcie sudcu, vrátane dočasného pozastavenia výkonu funkcie sudcu, lebo na takýto postup neboli splnené zákonom predpísané podmienky.

S poukazom na vyššie uvedené dovolací senát 5 Tdo došiel k záveru, že všetky rozhodnutia vyhlásené a písomne vyhotovené bývalým sudcom Okresného súdu Veľký Krtíš Mgr. M.V., či už samosudcom alebo v senáte, ktorému predsedal, v období od 8. apríla 2011 (kedy bol právoplatne odsúdený v Českej republike) do 31. marca 2014 (kedy mu zanikla funkcia sudcu jej vzdaním sa), sú rozhodnutiami vydanými zákonným sudcom.

To isté potom platí aj vo vzťahu k funkcii prísediaceho, ktorú potom zastával na Okresnom súde Veľký Krtíš.

Rovnako v tomto prípade dovolací senát 5 Tdo Najvyššieho súdu je toho názoru, že zo strany dovolacieho senátu 1 Tdo v posudzovanej trestnej veci došlo k takému výkladu a aplikácii zákonného predpisu, ktorý sa odchyľil od znenia príslušných ustanovení spôsobom zásadne popierajúcim ich účel a význam.

Z argumentácie vyššie citovanej vyplývajú nasledované p r á v n e z á v e r y :

I. Účelom ustanovenia § 7b ods. 2 Tr. zák. a § 488a Tr. por., ktoré boli prijaté ako ustanovenia na transpozíciu Rámcového rozhodnutia Rady 2008 (675/SVV z 24. júla 2008 o zohľadňovaní odsúdení v členských štátoch Európskej únie v trestnom konaní, je zohľadňovanie právoplatných odsúdení v inom členskom štáte EÚ v rámci trestného konania v Slovenskej republike. Vzhľadom na to nemožno na území SR zohľadniť právne účinky právoplatného rozhodnutia súdu v inom členskom štáte EÚ, ak sa v SR nerealizuje nové trestné konanie pre iný skutok.

II. V zmysle § 438e Tr. zák. ani v prípade nového trestného konania by zohľadnenie rozhodnutí iných členských štátov EÚ neprichádzalo do úvahy, ak by išlo o právoplatné cudzie rozhodnutie pred 1. januárom 2013, keďže priznanie účinkov takým rozhodnutiam zákon priamo vylučuje.

B.

I.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí 29. mája 2015, rozsudkom sp. zn. 1 To 1/2015 - v rozsahu relevantnom pre nastolené právne otázky –

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil rozsudok Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 27. októbra 2014, sp. zn. PK – 1T/20/2014;

II. Na základe § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovaného M.P. podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodil spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., ktorý mal spáchať tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti citovaného rozsudku, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

V odôvodnení rozsudku, pokiaľ sa týka nastolených právnych problémov, súd inter alia uviedol:

Špecializovaný trestný súd 27. októbra 2014, rozsudkom sp. zn. PK-1T/20/2014, uznal obž. M.P. za vinného zo zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a uložil mu za to podľa § 329 ods. 2, § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j/, § 48 ods. 2 písm. a/, § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere päť rokov so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia a trest zákazu činnosti vykonávať štátnu službu príslušníka Policajného zboru na dobu 5 rokov.

Proti rozsudku podal obžalovaný na hlavnom pojednávaní odvolanie. Namietal úpravu skutkovej vety, ktorou súd porušil zásadu totožnosti skutku a obžalovacia zásadu. Súd nesprávne vyhodnotil SMS správu a intonáciu hlasu obžalovaného na zvukovom zázname, ktorá nevyjadrovala akceptáciu úplatku. S. niekoľkokrát

uviedol, že obžalovaný na prísľub úplatku nereagoval. S. poskytol P. informácie, ktoré boli F. známe a nemohli ovplyvniť priebeh konania vedeného proti nemu a nemali charakter obstarávania veci všeobecného záujmu. Zadováženie dôkazov použitím informačno-technického prostriedku v zmysle zák. č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ochrane pred odpočúvaním“) na základe súhlasov sudcu Krajského súdu v Bratislave z 11. januára 2013 bolo v rozpore so zákonom. Súd pri ukladaní trestu neprihliadol na § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. S. bol odsúdený za rozsiahlejšiu a závažnejšiu trestnú činnosť na súhrnný trest odňatia slobody iba s podmieneným odkladom. Navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a oslobodil ho spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že skutok sa stal. Alternatívne žiadal zrušiť výrok o treste a uložiť mu trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby vo výmere od 2 do 3 rokov s podmieneným odkladom alebo s probačným dohľadom. Obhajca obžalovaného na verejnom zasadnutí zotrval na písomných dôvodoch odvolania.

Prokurátor sa k podanému odvolaniu nevyjadril. Na verejnom zasadnutí navrhoval odvolanie zamietnuť.

Najvyšší súd ako súd odvolací na podklade odvolania obžalovaného zistil, že odvolanie podala oprávnená osoba včas. V rozsahu § 317 ods. 2 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, prihliadajúc i na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané len v intenciách, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Po prieskume zistil, že rozsudok súdu prvého stupňa je nesprávny

- pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci (§ 321 ods. 1 písm. a/ Tr. por.).

I napriek tomu, že odvolací súd zistil v postupe prvostupňového súdu celý rad pochybení, ktoré by zakladali separátne dôvody na zrušenie rozhodnutia prvostupňového súdu, považoval za potrebné a aj dostačujúce zrušiť napadnutý rozsudok v celom rozsahu iba podľa písm. a/ ods. 1 § 321 Tr. por., ktoré je primárne v poradi dôležitosti a po doplnení dokazovania sám vo veci rozhodol.

Podľa § 326 ods. 5 Tr. por. odvolací súd môže konanie doplniť dôkazmi nevyhnutnými na to, aby mohol o odvolaní rozhodnúť.

Odvolací súd na verejnom zasadnutí doplnil dokazovanie prečítaním vyžiadaných schém organizačnej štruktúry Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Prezídia Policajného zboru za roky 2012, 2013 a 2014 a celého spisu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, sp. zn. PK- 2T/19/2014, týkajúceho sa spoluobvineného Mgr. J.S.

Prvostupňový súd na hlavnom pojednávaní vykonal dokazovanie výsluchom obžalovaného a svedkov, prečítaním listín, vypočutím nahrávok telefónnych odposluchov, na základe ktorých upravil skutkovú vetu (si dal sľúbiť úplatok) a uznal obžalovaného za vinného zo zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák.

Na stranách 5 až 6 odôvodnenia rozsudku Najvyšší súd prezentuje svoje zistenia a závery pokiaľ sa týkajú odpočúvania realizovaného v inej trestnej veci. Ďalej uvádza:

Súd nesmie rozhodnúť o žiadosti, ktorá nemá zákonom predpokladané náležitosti a takúto žiadosť vráti žiadateľovi.

Žiadosť o udelenie súhlasu predložila Sekcia kontroly a inšpekčnej služby, úrad inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby západ, Bratislava, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „sekcia“). V zmysle nariadenia č. 57 Ministerstva vnútra Slovenskej republiky z 27. augusta 2007 o organizačnom poriadku Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (vestník, ročník 2007, čiastka 57) patrí sekcia do organizačnej štruktúry Ministerstva vnútra. Nariadením č. 117 Ministerstva vnútra Slovenskej republiky z 27. augusta 2010 o podriadenosti útvarov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (vestník, ročník 2010, čiastka 45) sa sekcia podriadila priamo ministrovi vnútra. Sekcia podľa organizačnej štruktúry ministerstva

vnútra predstavuje jej samostatnú organizačnú zložku, výlučne podriadenú ministrovi vnútra, nezávislú od polície a existujúcu mimo štruktúr Policajného zboru. Sekcia na úseku inšpekčnej služby síce využíva informačno-technické prostriedky a zabezpečuje ich používanie, avšak ani z jej kompetencií nevyplýva podávanie aj žiadostí o udelenie súhlasu. Podľa zákona o ochrane pred odpočúvaním sú príslušnými na podanie žiadosti Policajný zbor, Slovenská informačná služba, Vojenské spravodajstvo, Zbor väzenskej a justičnej stráže a Colná správa. V zmysle § 4 ods. 1 zák. č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore je súčasťou policajného zboru služba kriminálnej, finančnej, poriadkovej, dopravnej, železničnej polície, ochrany objektov, hraničnej a cudzineckej polície, osobitného určenia, ochrany určených osôb, inšpekčnej služby a kriminalistický a expertízny ústav. Z organizačnej štruktúry policajného zboru, ktorú si odvolací súd pripojil za roky 2012, 2013 a 2014 z Prezídia Policajného zboru, vnútorného odboru kancelárie prezidenta Policajného zboru, oddelenia konzultantov a organizácie, pritom vyplýva, že inšpekčná služba v ňom nie je začlenená. V prípade Sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úrad inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky rozhodne sa nejedná o zložku Policajného zboru a ani iný subjekt spadajúci pod niektorý z orgánov taxatívne vymenovaných v ustanovení § 2 ods. 2 zákona o ochrane pred odpočúvaním. Na tomto závere nič nemení ani obsah nariadenia ministra vnútra Slovenskej republiky č. 30 z 29. februára 2012 (vestník, ročník 2012, čiastka 18) o používaní informačno-technických prostriedkov.

I keď zák. č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v § 4 ods. 1 predpokladá v rámci organizácie Policajného zboru existenciu inšpekčnej služby, Policajný zbor takúto službu nevytvoril, nemá ju zriadenú, resp. bola presunutá na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

Dôvodová správa k zák. č. 155/2003 Z. z. uvádza, že „Návrh nového znenia § 6 predpokladá ponechať podriadenosť Policajného zboru ministrovi vnútra s tým, že sa súčasne navrhuje, aby služby Policajného zboru uvedené v § 4 a útvary kriminalisticko-expertíznych činností riadil prezident Policajného zboru, ak minister neurčí inak. Pokiaľ ide o prezidenta Policajného zboru, navrhuje sa, aby tohto vymenúval a odvolával minister. Súčasne sa navrhuje, aby útvary Policajného zboru boli organizované spravidla podľa organizácie súdov. Uvedená úprava umožňuje požadovanú flexibilitu riadiacich vzťahov v Policajnom zbore a zachováva postavenie ministra ako štatutárneho orgánu Ministerstva vnútra SR“.

Pravdou je, že zákonom č. 155/2003 Z. z. účinným od 1. júla 2003 bol zmenený obsah § 6 zák. č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore s tým, že služby Policajného zboru uvedené v § 4 ods. 1 a útvary Policajného zboru uvedené v § 4 ods. 1 a 2 riadi prezident Policajného zboru, ak minister neurčí inak. Táto zmena rozhodne nedáva legislatívny základ na vyňatie inšpekčnej služby zo zložiek patriacich Policajnému zboru a zriadenie a vytvorenie inšpekčnej služby, alebo jej preloženie na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a už vôbec nie na to, aby ju riadil minister vnútra.

Táto služba aj po novelizácii zákona o Policajnom zbore zák. č. 155/2003 Z.z. nestratila status organizačnej súčasť Policajného zboru práve preto, aby minister vnútra, ktorý reprezentuje výkonnú moc, nebol v subordinačnom postavení policajtom z inšpekčnej služby. Je to zrejmé už zo spomínanej dôvodovej správy k zák. č. 155/2003 Z.z., kde sa doslova konštatuje, že novelizačná úprava § 6 zák. č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore má umožniť flexibilitu riadiacich vzťahov v rámci a nie mimo Policajného zboru. Zároveň to napokon výslovne a nepochybne vyplýva aj z prvej vety ods. 2 § 4 zákona o Policajnom zbore, v zmysle ktorého služby Policajného zboru pôsobia v rámci útvarov Policajného zboru, ktoré zriaďuje a zrušuje minister; zároveň určuje náplň ich činností a vnútornú organizáciu.

Podľa § 11 zák. č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy ministerstvo vnútra je ústredným orgánom štátnej správy okrem iného i pre

c) Policajný zbor a Hasičský a záchranný zbor.

Najvyšší súd konštatuje, že možnosť ministra vnútra v zmysle novelizovaného § 6 zákona o Policajnom zbore, v záujme zabezpečenia flexibility riadiacich vzťahov vždy, ale len v rámci Policajného zboru (prvá veta ods. 2 § 4 zákona o Policajnom zbore), znamená iba dispozíciu určiť, že služby Policajného zboru predpokladané v § 4 ods. 1 a útvary Policajného zboru v § 4 ods. 1 a 2, môže okrem prezidenta riadiť aj iný reprezentant (funkcionár, štatutár) Policajného zboru, ale rozhodne to neznamená, že ním môže byť priamo minister vnútra, alebo iný reprezentant (funkcionár, štatutár) ministerstva vnútra alebo, že by sa dokonca služby a útvary predpokladané v § 4 ods. 1 a 2 stali organizačnou zložkou a súčasťou ministerstva vnútra. Keby sa pripustil iný výklad, znamenalo by to, že Policajný zbor bezprostredne a priamo neriadi apolitický profesionál,

policajt, ale minister vnútra a Policajný zbor ako celok je de facto politicky riadený cez politika a dostáva sa do jeho úplnej závislosti. Na tomto konštatovaní nič nemení ani to, že podľa § 6 ods. 1 citovaného zákona je Policajný zbor v konečnom dôsledku podriadený ministrovi vnútra. Táto podriadenosť, vždy však prostredníctvom prezidenta Policajného zboru, je logická vzhľadom na to, že ministerstvo vnútra je ústredným orgánom štátnej správy podľa § 11 písm. c/ zák. č. 575/2001 Z. z.

Ani z účelu zákona o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, ale ani z účelu zákona o Policajnom zbore nevyplýva, že by ministerstvo vnútra okrem toho, že je ústredným orgánom štátnej správy i pre Policajný zbor, bolo aj bezprostredne a priamo riadiacim orgánom policajných služieb a útvarov predpokladaných v § 4 ods. 1 a 2 zákona o Policajnom zbore.

Pokiaľ minister vnútra nariadením č. 57 z 27. augusta 2007 zriadil Sekciu kontroly a inšpekčnej služby, úrad inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby na ministerstva vnútra a nariadením č. 117 z 27. augusta 2010 ju podriadil priamo ministrovi vnútra, urobil tak v obidvoch prípadoch bez najmenších pochybností *v rozpore so zákonom* bez legislatívnej opory.

Trestný poriadok, zákon o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, ale ani zákon o Policajnom zbore nie je možné meniť podzákonnou normou (uverejnenou len v rezortnom vestníku), interným nariadením ministra vnútra, reprezentanta exekutívy, cez organizačný poriadok Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, pretože by išlo o zmenu zákonov parlamentu, čiže o zásah do pôsobnosti zákonodarnej moci a do hierarchie právnych noriem, t.j. usporiadania právneho systému na základe právnej sily noriem.

Základom štruktúry právneho systému je hierarchia právnych noriem, t.j. usporiadanie právneho systému na základe právnej sily noriem, ktorá je výrazom právomoci (kompetencie) príslušného štátneho orgánu a ktorá určuje jeho postavenie v existujúcej štruktúre štátnej moci. Právne normy prijímané parlamentom sú normami vyššej právnej sily v pomere k normám nižšej právnej sily, ktoré prijímajú orgány štátnej správy, t.j. vlády, ministerstiev a ostatných orgánov štátnej správy. Z vyjadreného vyplýva, že norma vyššej právnej sily je základom záväznosti normy nižšej právnej sily. Nariadenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 57 z 27. augusta 2007 a č. 117 z 27. augusta 2010 sú normami nižšej právnej sily v porovnaní s Trestným poriadkom a so zákonmi o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy a o Policajnom zbore, vydanými Národnou radou Slovenskej republiky. Argumentovať obsahom nariadení ministerstva vnútra na zmenu obsahu ustanovenia § 4 zákona o Policajnom zbore, týkajúceho sa Organizácie Policajného zboru, by bolo nenáležité.

Najvyšší súd uzatvára, že podávanie žiadostí o udelenie súhlasu na použitie informačno-technických prostriedkov v zmysle zákona o ochrane pred odpočúvaním, nie, inšpekčnou službou Policajného zboru, ale sekciou kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, je neprípustným zásahom výkonnej moci, cez personálnu subordináciu príslušníkov Policajného zboru, do konania pred začatím trestného stíhania a následne potom aj do samotného trestného konania s rizikom možného využitia a zneužívania nástrojov trestného práva na politické ciele v tak citlivej oblasti, akou je ochrana súkromia a osobnostnej integrity človeka.

Na stranách 10 až 23 rozsudku odvolací súd podrobne odôvodňuje svoje zistenia a závery pokiaľ ide o nariadenia odpočúvania, dokazovania viažuce sa na inkriminovaný skutok z ktorého bol obvinený M.P. obžalovaný, právnu kvalifikáciu tohto skutku, aj (nesprávne) rozdelenie spoločnej trestnej veci viacerých obvinených, ktorých trestné činy súvisia. Ďalej uvádza:

Nariadenia ministerstva vnútra č. 57 z 27. augusta 2007, a č. 117 z 27. augusta 2010 spomínané už na inom mieste tohto rozhodnutia, nie je možné považovať za všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydáva ministerstvo vnútra na podklade splnomocnenia § 10 ods. 10 Tr. por. Ani podľa obsahu, ale ani podľa formy, lebo interné nariadenie ministerstva vnútra nie je všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa uverejňuje v Zbierke zákonov Slovenskej republiky ako to predpokladajú ustanovenia § 4 ods. 2, § 5 ods. 2 zák. č. 1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

Súčasťou Policajného zboru nie je Sekcia kontroly a inšpekčnej služby, úrad inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby ministerstva vnútra, preto nemôže vykonávať vyšetrovanie o trestných činoch a preverovanie oznámení o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin a o ostatných podnetoch na trestné stíhanie **i keby išlo** o trestnú činnosť policajtov. Ak by zákonodarcia chcel, aby orgánom činným v trestnom

konaní v zmysle Trestného poriadku bol aj policajt alebo štátny zamestnanec ministerstva vnútra, vyjadril by to novelizáciou Trestného poriadku minimálne v ustanoveniach § 10 ods.1, 8, resp. 10 Tr. por. expressis verbis. Minister vnútra, ako už bolo konštatované, nedostal legislatívne splnomocnenie, aby rozhodol o zrušení inšpekčnej služby v Policajnom zbore a vytvorení inšpekčnej služby na ministerstve vnútra. Navyše ustanovenie s názvom Organizácia Policajného zboru v § 4 ani v jednom z odsekov 1, 2, 3 nepredpokladá existenciu policajných služieb a útvarov mimo Policajného zboru. Kľúčovým východiskom pre tieto závery je aj porovnanie účelu Trestného poriadku s účelom zákona o Policajnom zbore. Na tomto závere nič nemení ani na podklade § 10 ods. 10 Tr. por. 15. decembra 2008 vydaná vyhláška č. 648/2008 Z.z. Ministerstva vnútra Slovenskej republiky o rozsahu vykonávania rozhodnutí, opatrení a úkonov trestného konania vo vyšetrovaní alebo skrátanom vyšetrovaní, pretože predmetom úpravy v zmysle § 1 je iba určenie rozhodnutí, opatrení a úkonov trestného konania, ktoré je oprávnený vykonávať príslušník Policajného zboru, ktorý nie je vyšetrovateľom Policajného zboru alebo povereným príslušníkom Policajného zboru (ďalej len "policajt") vo vyšetrovaní alebo v skrátanom vyšetrovaní. Pri všetkých alternatívach ide stále o príslušníka, policajta Policajného zboru a nie o subjekt ministerstva vnútra. Navyše podľa § 2 ods. 2 písm. i/ vyhlášky policajt je oprávnený v rozsahu podľa § 5 vydať iba uznesenie o začatí trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku, ak osobne vykonal zaisťovací úkon, neopakovateľný úkon alebo neodkladný úkon podľa § 4 písm. a/, b/, c/, i/, k/, l/, m/ alebo q/, ale nie vzniesť obvinenie v zmysle § 206 ods. 1 Tr. por. Táto vyhláška neustanovuje Sekciu kontroly a inšpekčnej služby, úrad inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby ministerstva vnútra za subjekt vo vyšetrovaní alebo v skrátanom vyšetrovaní podľa Trestného poriadku. Rovnako nariadenie ministra vnútra Slovenskej republiky č. 175 z 30. decembra 2010 o vymedzení príslušnosti útvarov Policajného zboru a útvarov ministerstva vnútra pri odhaľovaní trestných činov, pri zisťovaní ich páchatel'ov a o postupe v trestnom konaní (vestník, ročník 2010, čiastka 71) v ods.1, 2, 3, 4 článku 4 len určuje kto je príslušníkom, policajtom, vyšetrovateľom, povereným príslušníkom, resp. iným príslušníkom Policajného zboru. Vždy však ide iba o subjekty Policajného zboru a nie ministerstva vnútra.

V prípade, že by sa pripustila iná interpretácia, znamenalo by to, že výkon štátnej trestnej moci by sa mohol stať nástrojom ľubovôle dočasných držiteľ'ov štátnej moci v dôsledku nebezpečnej koncentrácie moci v tých istých rukách.

Sekcia kontroly a inšpekčnej služby, úrad inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby ministerstva vnútra tak, ako sa to stalo v posudzovanom prípade, nemá kompetenciu začínať trestné stíhanie, vznášať obvinenie a podávať návrh na podanie obžaloby v zmysle § 199 ods. 1, § 206 ods. 1 a § 209 ods. 1 Tr. por. a ani na ďalšie nasledujúce procesné úkony v zmysle Trestného poriadku. Na tomto fakte nič nemení ani to, že pod uznesením podľa § 199 ods. 1, § 206 ods. 1 Tr. por. a návrhom v zmysle § 209 ods. 1 Tr. por., resp. pod inými úkonmi Trestného poriadku je podpísaný vyšetrovateľ Policajného zboru. V záhlaví uznesenia je totiž sprítomnený štátny orgán, ktorý ho vydáva a tým je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Sekcia kontroly a inšpekčnej služby, úrad inšpekčnej služby, odbor boja proti korupcii a organizovanej kriminalite a v závere je i okrúhla pečiatka, ktorou sa autorizuje rozhodnutie s názvom Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Kumulácia dvoch štátnych orgánov do jedného, pokiaľ ide o autorstvo vydania rozhodnutia v mene Slovenskej republiky, sama osebe robí z tohto rozhodnutia zmätočnosť, nezrozumiteľnosť, nulitu a v konečnom dôsledku i nezákonnosť.

Najvyšší súd ustálil, že trestné stíhanie začal neoprávnený orgán, bez kompetencie v zmysle Trestného poriadku a zákona o Policajnom zbore. Keďže úkony nezákonného orgánu nie je možné zhojiť, treba ich považovať od samého začiatku za nulitné. Dôkazy získané prostredníctvom takýchto úkonov sú nezákonné a v dôsledku toho v konaní nepoužiteľné. Pre absenciu začatia trestného stíhania zákonným spôsobom nebolo dokázané, že sa skutok stal. Odvolací súd preto obžalovaného P. oslobodil spod obžaloby, lebo nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je stíhaný v zmysle § 285 písm. a/ Tr. por. Odvolací súd tak mohol urobiť, keďže sám v zmysle § 322 ods. 3 Tr. por. doplnil dokazovanie. Nešlo pritom o dôkazy, ktorých vykonanie by bolo spojené s neprímeranými ťažkosťami. Konal tak v záujme zrýchlenia a zhospodárnenia súdneho konania, a preto trestné stíhanie právoplatne ukončil.

V zmysle čl. 152 ods. 4 Ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou. Čl. 154c ods.1 Ústavy hovorí, že medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona, sú súčasťou jej právneho poriadku a majú prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z uvedených argumentov vyplývajú nasledovné právne vety:

I. Podávanie žiadosti o udelení súhlasu na použitie informačno-technických prostriedkov v zmysle zákona o ochrane pred odpočúvaním nie inšpekčnou službou Policajného zboru, ale sekciou kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra SR, je neprípustným zásahom výkonnej moci, cez personálnu subordináciu príslušníkov Policajného zboru, do konania pred začatím trestného stíhania a následne aj do samotného trestného konania, v dôsledku absencie nezávislosti, nakoľko je opodstatnené v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru považovať za nevyhnutné, aby osoby zodpovedné za vyšetrowanie a osoby vykonávajúce vyšetrowanie boli nezávislé vo vzťahu k osobám do udalosti (skutku) zapojeným.

II. Nariadenie ministerstva vnútra č. 57 z 27. augusta 2007 a č. 117 z 27. augusta 2010 nie je možné považovať za všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydáva ministerstvo vnútra na podklade splnomocnenia § 10 ods. 10 Tr. por. ani podľa obsahu, ani podľa formy, lebo interné nariadenie ministerstva vnútra nie je všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa zverejňuje v Zbierke zákonov SR ako to predpokladá ustanovenie § 4 ods. 2, § 5 ods. 2 zák. č. 1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov SR.

III. Súčasťou policajného zboru Sekcie kontroly a inšpekčnej služby úrad inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby ministerstva vnútra nie je, preto nemôže vykonávať vyšetrowanie o trestných činoch, aj keby išlo o trestnú činnosť policajtov.

IV. Podľa § 2 ods. 2 písm. i/ vyhlášky MV SR č. 648/2008 Z.z. policajt je oprávnený v rozsahu podľa § 5 vydať iba uznesenie o začatí trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 Tr. por., ak osobne vykonal zaisťovací úkon, neopakovateľný úkon alebo neodkladný úkon podľa § 4 písm. a/, b/, c/, i/, k/, l/, m/ alebo q/, cit. vyhlášky, ale nie vzniesť obvinenie v zmysle § 206 ods. 1 Tr. por. Táto vyhláška neustanovuje Sekciu kontroly a inšpekčnej služby, úrad inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby ministerstva vnútra za subjekt vo vyšetrowaní alebo v skrátenom vyšetrowaní podľa Trestného poriadku.

II.

Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 1 Tdo 8/2015 na neverejnom zasadnutí 23. februára 2015 výrokom pod bodom I. podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. septembra 2013, sp. zn. 3 To 103/2013 a konaním, ktoré mu predchádzalo z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por. bol porušený zákon v ustanovení § 319 Tr. por. v neprospech obvineného M.M. Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. uvedené rozhodnutie krajského súdu zrušil a zrušil aj rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš z 29. júla 2013, sp. zn. 8T/1/2013, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad. Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Okresnému súdu Veľký Krtíš prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Z hľadiska právnej problematiky nastolenej v bode II. tohto stanoviska v odôvodnení rozsudku dovolací súd najmä uviedol:

Senát Okresného súdu Veľký Krtíš zložený z predsedu Mgr. M.V. a prísediacich L.U. a Y.K. rozsudkom z 29. júla 2013, sp. zn. 8T/1/2013, uznal obvineného M.M. vinným v bode 1/ z trestného činu sexuálneho násillia podľa § 241a ods. 1, ods. 2 písm. b/, c/ Tr. zák. účinného do 1.1.2006 a v bode 2 a-g/ z pokračovacieho prečinu krádeže sčasti nedokonaného a sčasti dokonaného podľa § 14 ods. 1, § 212 ods. 2 písm. a/, 3 písm. b/ Tr. zák. účinného od 1. januára 2006, na tom skutkovom základe uvedenom vo výroku rozsudku súdu prvého stupňa.

Predmetného konania sa dopustil napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš z 30. mája 2011, sp. zn. 9T/23/2011 v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. septembra 2011, sp. zn. 2To/206/11 bol právoplatne odsúdený za prečin krádeže podľa § 212 ods. 1,

ods. 3 písm. b/ Tr. zák. a iné a bol mu uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 20 mesiacov, ktorý trest vykonal 31.1.2013.

Za to mu podľa § 241a ods. 2, § 35 ods. 3, § 79 ods. 1, § 39a ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 uložil súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 (troch) rokov nepodmienečne so zaradením do druhej nápravno výchovnej skupiny.

Zároveň bol rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš z 20. novembra 2006, sp. zn. 9T/54/06 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. marca 2007, sp. zn. 3To/46/07 zrušený výrok o treste ohľadne M.M., ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

V zmysle § 212 ods. 3, § 36 písm. l/, § 37 písm. m/, § 38 ods. 2, § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. mu súd prvého stupňa uložil aj samostatný trest odňatia slobody v trvaní 2 (dvoch) rokov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bola obvinenému uložená povinnosť nahradiť poškodeným škodu vo výške: M.K. 285,- Eur, M.Č. 45,- Eur.

Odvolania obvineného M.M. a okresného prokurátora Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 25. septembra 2013, sp. zn. 3To 103/13 v zmysle § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné.

Obvinený M.M. podal proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici dovolanie.

V dôvodoch uviedol, že napadnutými rozhodnutiami a konaním, ktoré im predchádzalo, bolo porušené jeho právo na obhajobu, nebolo mu umožnené vykonať konfrontáciu s poškodenou L.M. za prítomnosti obhajcu. Výpoveď poškodenej z prípravného konania je jediný dôkaz, na ktorom je založená vina zo spáchania skutku pred 10 rokov pod bodom 1/ rozsudku a táto, ako aj znalecké posudky neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Na okresnom súde rozhodoval sudca M.V., ktorý mal byť vylúčený, lebo bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin. Namietal, že napadnuté rozhodnutia sú založené na nesprávnom použití hmotnoprávných ustanovení, mal byť uložený súhrnný trest vo vzťahu k rozsudkom, ktorými bol odsúdený v dobe, kedy nebolo voči nemu ešte začaté trestné stíhanie pre skutok pod bodom 1/ rozsudku a poukázal na všetky odsúdenia uvedené v registri trestov. Boli naplnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, e/, g/, i/, h/ Tr. por. Navrhol v zmysle § 386 ods. 2, § 388 ods. 1 Tr. por. zrušiť napadnuté rozhodnutia ako nezákonné a prikázať okresnému súdu vo veci znovu konať a rozhodnúť.

Prokurátor reagoval na dovolanie 21. novembra 2014. Konfrontácia obvineného s poškodenou nemohla byť vykonaná. Znalci ju neodporučili, lebo konanie obvineného by zanechalo negatívne dôsledky na jej psychike v podobe úzkostnej-depresívnej symptomatológie. Trestné stíhanie brata obvineného M. bolo uznesením vyšetrovateľa 21. januára 2013 podľa § 9, § 215 ods. 1 písm. d/ Tr. por. zastavené pre neprípustnosť, lebo brat v dobe skutku nedovŕšil 15 rokov. Právna kvalifikácia je správna, vychádza z toho, kedy obvinený skutok dokonal a Trestný zákon účinný od 1. januára 2006 je pre neho priaznivejší. Uložený trest podľa § 241a ods. 1, ods. 2 písm. b/, c/ Tr. zák. je zákonný. Súd prihliadol na predchádzajúce odsúdenia obvineného v pozícii mladistvého v trestných veciach Okresného súdu Veľký Krtíš, sp. zn. 1T/193/03 a 1T/74/04, ale považoval ich za zahladené. Prvostupňový súd uložil súhrnný trest vo vzťahu k trestnej veci Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 9T/54/06. Navrhol v zmysle § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie odmietnuť, pretože nie sú splnené dôvody podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie je prípustné, bolo podané oprávnenou osobou, zastúpenou obhajcom a v zákonom stanovenej lehote, na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a/, § 369 ods. 2 písm. b/, § 372 ods. 1, § 373 ods. 1, ods. 2, § 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.) a spĺňa podmienky a obsahové náležitosti uvedené v § 374 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. por.

Dovolací súd po preskúmaní spisu konštatuje, že uplatnený dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por. v danom prípade bol naplnený. Ostatné dovolacie dôvody už nemal dôvod skúmať.

Skutočnosť, že vo veci rozhodoval sudca právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, robí celé konanie na súde prvého a druhého stupňa nezákonným.

Krajský súd v Banskej Bystrici, pokiaľ zamietol odvolanie obvineného M.M. ako nedôvodné uznesením z 25. septembra 2013, sp. zn. 3To/103/13, v zmysle § 319 Tr. por., postupoval v rozpore s ustanovením § 316 ods. 3 písm. a/ Tr. por., podľa ktorého odvolací súd zruší napadnutý rozsudok a vec vráti súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, ak zistí, že súd rozhodol v nezákonnom zložení.

Zo spisu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - disciplinárneho súdu, ktorý dovolací súd v zmysle § 379 ods. 2 Tr. por. pripojil, vyplýva, že na návrh predsedu Okresného súdu Veľký Krtíš z 25. januára 2011, sp. zn. Spr. 851/10, sa začalo disciplinárne konanie proti sudcovi M.V., ktoré bolo rozhodnutím z 21. novembra 2011, sp. zn. 1 Ds 1/2011, podľa § 124 písm. f/ zák. č. 385/2000 Z. z. právoplatne zastavené 25. januára 2012, pretože o skutku, pre ktorý sa disciplinárne konanie vedie, sa právoplatne rozhodlo v trestnom konaní.

V disciplinárnom spise sa nachádza podanie predsedu Okresného súdu Veľký Krtíš (č.l. 29) z 26. novembra 2010, sp. zn. Spr 851/10, ktorým informoval ministerku spravodlivosti Slovenskej republiky o protiprávnom konaní sudcu M.V. Ministerka spravodlivosti podaním z 19. januára 2011 (fax), čís.: X., predsedovi súdu uložila, aby jej najneskôr do 28. januára 2011 oznámil, ako bude vo veci postupovať. Na č.l. 6 a 7 sú podania predsedu súdu zo 6. a 23. decembra 2010, kde sa uvádza, že o konaní sudcu informoval ministerstvo spravodlivosti. Z dokladu na č.l. 68 je zrejmé, že peňažný trest bol uhradený 31. mája 2011.

Dovolací súd si vyžiadal zo Súdnej rady Slovenskej republiky i spisový materiál týkajúci sa sudcu M.V. Súdna rada dostala 21. januára 2014 podnet sudcu S. C. Okresného súdu Veľký Krtíš na podanie návrhu na odvolanie sudcu tohto súdu M.V. (č.: SR 45/2014). Tento podnet spolu s vyžiadaným rozsudkom Okresného súdu Frýdek – Místek a uznesením Krajského súdu v Ostrave postúpila Súdna rada pod č.: SR 45/2014 Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky 17. februára 2014 na účely uznávacieho konania podľa § 518 Tr. por. Z podania Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky zo 4. marca 2014, č.: 34882/2014/83/Co7/SJ, vyplýva, že cudzie rozhodnutie nie je možné uznať, lebo podľa § 69 ods. 4 Tr. por. Českej republiky na páchatel'a, ktorému bol uložený peňažný trest za prečin spáchaný z nedbanlivosti, sa hľadá, akoby nebol odsúdený, ako náhle bol trest vykonaný - zaplatený, k čomu došlo 31. mája 2011. Zo zápisnice súdnej rady zo 14. zasadnutia z 31. marca 2014 je zrejmé, že pod bodom 25. navrhovaného programu mal byť prerokovaný podnet sudcu S. C. Okresného súdu Veľký Krtíš na podanie návrhu na odvolanie sudcu M.V., ktorý pri schvaľovaní bol z programu vypustený, pretože sudca M.V. sa 21. marca 2014 vzdal funkcie sudcu listom zo 17. marca 2014 doručeným prezidentovi Slovenskej republiky 21. marca 2014 (SR 45/2014) – funkcia sudcu mu zanikla 31. marca 2014. Z rozsudku Okresného súdu Frýdek – Místek z 19. januára 2011, sp. zn. 5T/113/2010, vyplýva, že obžalovaný M.V. bol uznaný za vinného z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 274 ods. 1 Tr. zák. Českej republiky, na tom skutkovom základe, že

5. apríla 2010 okolo 12.20 hod. vo F. – M. riadil v podnapilom stave po ulici B., osobné motorové vozidlo tov. zn. Volvo S40, pričom bol kontrolovaný hliadkou Polície ČR a v dobe riadenia bolo v krvi obžalovaného zistené najmenej 1 % alkoholu.

Za to mu súd uložil podľa § 274 ods. 1, § 67 ods. 2 písm. a/, § 68 ods. 1, 2, § 69 ods. 1, § 73 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. tresty:

- peňažný vo výmere 40 denných sadzieb vo výške 700,- Kč. a pre prípad jeho nevykonania v lehote i náhradný odňatia slobody v trvaní troch mesiacov a
- zákazu činnosti spočívajúci v zákaze riadenia motorových vozidiel v trvaní osemnásť mesiacov.

Krajský súd v Ostrave uznesením z 8. apríla 2011, sp. zn. 6To/130/2011 podľa § 256 Tr. por. odvolanie obžalovaného Mgr. M.V. zamietol.

Z vyžiadaného stanoviska Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky z 20. februára 2015, č. 34882/2014/83/Co7/SJ, vyplýva, že česká strana nezaslala žiadne oznámenie, ani právoplatné rozhodnutie týkajúce sa odsúdenia sudcu Milana Vargu. Jediná korešpondencia v tejto veci bola vedená s kanceláriou Súdnej rady Slovenskej republiky. Z predloženého materiálu dovolací súd zistil aj to, že Okresná prokuratúra Veľký

Krtíš 25. mája 2010, pod sp. zn. 2Pn 12/2010 a Krajská prokuratúra Banská Bystrica, pod sp. zn. 2Kn 124/2010, odmietli prevzatie trestného oznámenia s tým, že konanie M.V. nie je podľa právneho poriadku Slovenskej republiky trestným činom.

V zmysle § 5 ods. 1 písm. d/ zák. č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich medzi predpoklady na vymenovanie občana za sudcu patrí okrem iného aj to, že je bezúhonný. V intenciách prvej vety ods. 5 tohto ustanovenia za bezúhonnú sa na účely tohto zákona nepovažuje fyzická osoba, ktorá bola právoplatne odsúdená za úmyselný trestný čin, a to aj v prípade, ak jej bolo odsúdenie za úmyselný trestný čin zahladené, alebo na ktorú sa hľadí, akoby nebola pre takýto trestný čin odsúdená podľa osobitného predpisu.

Z obsahu § 5 ods. 1 písm. d/, 5 uvedeného zákona vyplýva, že na funkciu sudcu nemôže byť vymenovaná osoba, ktorá bola právoplatne odsúdená za úmyselný trestný čin. Logicky to na druhej strane znamená, že ani sudca, ktorý bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, nemôže túto funkciu vykonávať.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosti bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 Dohovoru sudcu možno považovať za nezávislého okrem iného i pri existencii záruk proti vonkajšiemu tlaku a či sa sudca javí ako nezávislý. V hre je dôvera, ktorú takýto sudca požíva vo verejnosti. Osobitný význam to má u procesných strán a účastníkov konania. Rozhodujúce je, či pochybnosti procesnej strany a účastníkov konania môžu byť objektívne odôvodnené.

Nepochybné je, že sudca M.V. v posudzovanej veci 29. júla 2013 rozhodoval ako predseda senátu prvostupňového súdu, hoci v tej dobe vedel, že 8. apríla 2011 bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin a neskôr spolurozhodoval v iných veciach ako prísediaci sudca.

Zo zadovážených materiálov vyplýva, že právoplatné súdne rozhodnutie bolo vydané súdmi Českej republiky, ktorá je členským štátom Európskej únie a ako také musí spĺňať a rešpektovať zásady spravodlivého procesu v zmysle Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách. Pre úplnosť treba uviesť, že odsúdenie, resp. trest je možné časom zahladať, ale fakt spáchania skutku zostáva. Skutok spáchaný sudcom v Českej republike sa stal trestným aj v Slovenskej republike zákonom č. 313/2011 Z. z. z 13. septembra 2011. Sudca vedomý si svojho konania nezlučiteľného s výkonom funkcie sudcu sa jej preto vzdal.

Zásady spravodlivého procesu, ústavné a zákonné požiadavky na nestrannosť a nezávislosť sudcu v sebe zákonite zahŕňajú aj bezúhonnosť sudcu. Sudca, ktorý sa dopustí protiprávnosti, spácha úmyselný trestný čin, je vydierateľný. Každé následné (po spáchaní úmyselného trestného činu sudcom) rozhodnutie takého sudcu preto legitímne vyvoláva pochybnosti o správnosti a zákonnosti jeho rozhodnutí. V danom prípade na to správne poukazuje aj dovolateľ.

Absolútne a bezvýhradné rešpektovanie rozhodovania iba nezávislými, nestrannými, bezúhonnými a nevydierateľnými sudcami je nielen vo výsostnom záujme štátnej moci a v jej rámci i moci súdnej, ale aj občanov. Každý iný výklad v tomto smere by viedol k destabilizácii práva a spravodlivosti. V tejto spojitosti je potrebné upozorniť i na právnu istotu a hlavne vyžadovanú zákonnosť rozhodnutí súdov, prokuratúr a ministrov vlády a dôveru procesných strán v trestnom konaní v akty verejnej moci. Bez tejto dôvery nie je výkon verejnej moci v demokratickom štáte možný. Dôvera je esenciálnou a funkčnou podmienkou výkonu demokratickej verejnej moci, a preto je nutné dôveru v akty verejnej moci chrániť, a tak i "orgány právneho štátu" chrániaceho individuálne ľudské práva a slobody majú ústavnú povinnosť premýšľať o dôsledkoch svojich rozhodnutí, zohľadňovať svoj predchádzajúci postup. Dôvera v rozhodovanie štátnych orgánov patrí medzi základné mimoprávne atribúty právneho štátu. Orgány verejnej moci musia prihliadať na to, aké očakávanie svojim postupom a činnosťou vyvolajú. Súdny, prokuratúra, ministri vlády sú bez najmenších pochybností povinné dbať o celkovú bezpodmienečnú zákonnosť svojich rozhodnutí. Prezentovanie opačného postupu, ako niečoho bežného, nepochybne podryva ideu spravodlivosti.

Nad rámec konštatovaného pri preskúvaní disciplinárneho spisu a rozvrhov práce Okresného súdu Veľký Krtíš neušlo pozornosti dovolacieho súdu, že **Mgr. M.V.** na podklade dodatku č. 12 rozvrhu práce na rok 2014 s účinnosťou od 6. októbra 2014 **sa stal prísediacom** tohto súdu v trestnom senáte.

V zmysle § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní. Podľa § 32 ods. 1 Tr. por. ak z dôvodu uvedených v § 31 ods. 1 oznámi svoju zaujatosť sudca alebo prísediaci, o vylúčení rozhodne nadriadený súd v senáte. Iné ustanovenia Trestného poriadku (okrem ustanovenia § 397 ods. 2 Tr. por.) vylúčenie sudcu z rozhodovania neupravuje. V dôsledku toho bolo potrebné analogicky použiť toto ustanovenie na posudzovaný prípad. V zmysle § 31 ods. 4 Tr. por. námietku zaujatosti je strana (podľa § 10 ods. 11 Tr. por. v tomto prípade prokurátor) povinná vzniesť bez meškania, len čo sa dozvie o dôvodoch vylúčenia. Úkon, ktorý vykonala vylúčená osoba, nemôže byť podkladom na rozhodnutie v trestnom konaní s výnimkou neodkladného alebo neopakovateľného úkonu. V danej veci sa obvinený o odsúdení sudcu M.V. dozvedel až po rozhodnutí odvolacieho súdu a preto je logické, že túto skutočnosť uviedol až v dovolacom konaní.

Každé rozhodnutie samosudcu alebo senátu zloženého zo sudcu alebo aj prísediaceho, ktoré bolo vydané po tom, čo bol sudca alebo prísediaci právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, hoci by bolo odsúdenie následne aj zahladené, alebo by nebolo uznané na území Slovenskej republiky, je preto nezákonné a ako také musí byť bezpodmienečne zrušené, lebo ide o osoby, u ktorých už nie sú splnené ústavné podmienky na nestranného, nezávislého a bezúhonného sudcu.

Taký sudca alebo prísediaci musí byť z funkcie sudcu alebo prísediaceho odvolaný alebo výkon tejto funkcie mu musí byť dočasne pozastavený, ak si sám nepodal žiadosť o ukončenie výkonu funkcie sudcu alebo prísediaceho.

V posudzovanom prípade najvyšší súd konštatuje, že je prítomný dovolací dôvod uplatnený dovolateľom podľa § 371 ods. 1 písm. e/ Tr. por., lebo vo veci rozhodoval sudca, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, preto vyslovil porušenie zákona v neprospech obvineného M.M.

Z vyššie citovanej argumentácie vyplýva právny záver:

Sudca u ktorého vzniknú opodstatnené pochybnosti o jeho nestrannosti a nezávislosti, musí od prejednávania veci odstúpiť. Preto každé rozhodnutie samosudcu alebo senátu zloženého aj zo sudcu alebo prísediaceho sudcu, ktoré bolo vydané po tom, čo bol sudca alebo prísediaci právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, hoci by bolo odsúdenie následne aj zahladené alebo by nebolo uznané na území Slovenskej republiky, je nezákonné a ako také musí byť zrušené, lebo ide o osobu, u ktorej už nie sú splnené základné ústavné podmienky na nestranného nezávislého a bezúhonného sudcu.

Pripomienkové subjekty zaujali k predmetným otázkam nasledovné stanovisko:

K návrhu stanoviska trestnoprávneho kolégia NS SR sp. zn. Tpj 62/2015 v lehote do 28. septembra 2015 sa písomne vyjadrili Krajský súd v Košiciach, Krajský súd v Prešove, Krajský súd v Banskej Bystrici, Krajský súd v Žiline, Krajský súd v Bratislave a Špecializovaný trestný súd v Pezinku.

K návrhu stanoviska sa nevyjadrili Krajský súd v Trenčíne, Krajský súd v Nitre a Krajský súd v Trnave.

Z ostatných inštitúcií, ktoré boli požiadané o vyjadrenie zaslali písomné vyjadrenie a pripomienky Ministerstvo spravodlivosti SR, Ministerstvo vnútra SR, Generálne prokuratúra SR a Fakulta práva Paneurópskej VŠ v Bratislave - prof. JUDr. J. Záhora, PhD.

K otázke, v úvode označenej ako I. -Pokiaľ ide o vyjadrenia súdov – KS v Košiciach, KS v Prešove, KS v Banskej Bystrici a KS v Žiline považujú za správne a zákonu zodpovedajúce rozhodnutie senátu NS SR vo veci sp. zn. 5 Tdo 42/2015 z 2. júla 2015 – v podstate so zhodnou argumentáciou uvedenou v návrhu stanoviska pod písmenom A bod I. a podporujú z uvedeného textu vyplývajúce právne vety.

K tomuto názoru sa prikláňa aj Špecializovaný trestný súd v Pezinku väčšinou hlasov v pléne, keď za prítomných 11 sudcov (dvaja neprítomní) hlasovalo 10 sudcov.

KS v Bratislave všeobecne (vo vzťahu k obidvom právnym problémom) oznámil, že vzhľadom na rozdielnosť názorov jednotlivých členov kolégia – kolégium nedospelo k jednoznačnému názoru.

Pokiaľ sa týka ostatných inštitúcií t.j. Ministerstva spravodlivosti SR, Ministerstva vnútra SR, Generálnej prokuratúry SR a Fakulty práva Paneurópskej VŠ v Bratislave – prikláňajú sa k názoru senátu vyjadreného v rozhodnutí vo veci sp. zn. 5 Tdo 42/2015 z 2. júla 2015.

K otázke, v úvode označenej ako II. - za správne a zákonu zodpovedajúce rozhodnutie považujú Krajské sudy v Košiciach, Prešove, Banskej Bystrici a v Žiline rozhodnutie senátu NS SR sp. zn. 5 Tdo 42/2015 a podporujú návrh právnych viet z neho vyplývajúcich (s ev. gramatickými a terminologickými úpravami).

Špecializovaný trestný súd v Pezinku oznámil, že za tento názor hlasovalo 9 sudcov z prítomných 11 sudcov.

Pokiaľ sa týka ostatných inštitúcií t.j. Ministerstva spravodlivosti SR, Ministerstva vnútra SR, Generálnej prokuratúry SR a Fakulty práva Paneurópskej VŠ v Bratislave – prikláňajú sa k názoru senátu vyjadreného v rozhodnutí vo veci sp. zn. 5 Tdo 42/2015 z 2. júla 2015

Fakulta práva Paneurópskej VŠ v tejto súvislosti upozornila aj na nedostatočnú právnu úpravu v otázke bezúhonnosti sudcu predovšetkým pokiaľ ide o spáchanie trestného činu v cudzine.

K riešeniu nastolených otázok vyplývajúcich z rozhodnutí sp. zn. 1To 1/2015 a 1Tdo 8/2015 sa žiaden z pripomienkujúcich subjektov nepriklonil.

Po prerokovaní zaujalo trestnoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k otázkam, ktoré sú označené ako I. a II. v úvode tohto materiálu toto stanovisko s označením A. a B.

A.

I. Okolnosť, že inšpekčná služba Policajného zboru je nariadením Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) zaradená aj do organizačnej štruktúry ministerstva vnútra ako úrad inšpekčnej služby ministerstva vnútra v rámci sekcie kontroly a inšpekčnej služby ministerstva vnútra, je výrazom podriadenosti Policajného zboru ministrovi vnútra Slovenskej republiky (§ 6 ods. 1 zákona č. 171/1993 Zb. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov - ďalej len „zákon o Policajnom zbore“) a možnosti ministra vnútra určiť, že službu alebo útvar Policajného zboru nebude riadiť prezident Policajného zboru, ale bude riadená „inak“ (§ 6 ods. 2 naposledy označeného zákona). Také zaradenie nič nemení na tom, že inšpekčná služba je súčasťou Policajného zboru ako služba aj útvar tohto zboru (§ 4 ods. 1, ods. 2 zákona o Policajnom zbore) a pri činnosti inšpekčnej služby ide o výkon pôsobnosti (plnenie úloh) Policajného zboru pri odhaľovaní a vyšetrovaní trestných činov (§ 2 ods. 1 písm. b) a d) zákona o Policajnom zbore), a to prostredníctvom policajtov (§ 7 ods. 1 zákona o Policajnom zbore).

II. Vyšetrovateľ Policajného zboru, služobne zaradený do inšpekčnej služby, je policajtom v zmysle § 10 ods. 8 písm. a) Trestného poriadku a poverený príslušník Policajného zboru, služobne zaradený do inšpekčnej služby, je policajtom v zmysle § 10 ods. 8 písm. c) Trestného poriadku.

III. Žiadosť o súhlas s používaním informačno-technických prostriedkov podľa zákona o ochrane súkromia pred odpočúvaním (zák. č.166/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov), podávaná prostredníctvom inšpekčnej služby, je podávaná Policajným zborom, a ak je jej vyhovené, informačno-technický prostriedok je používaný Policajným zborom (§ 2 ods. 2, § 4 ods. 4 naposledy označeného zákona).

IV. Riadenie v zmysle § 6 zákona o Policajnom zbore ani riadiace vzťahy v rámci ministerstva vnútra sa netýkajú trestno-procesných vzťahov, upravených Trestným poriadkom, v rámci ktorých ide o vzťah vyšetrovateľa a prokurátora (§ 230 a iné Trestného poriadku).

V. Okolnosť, že vo veci bol činný policajt ako vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru (§ 10 ods. 8 písm. a, písm. c) Trestného poriadku), aj keď je obvineným príslušníkom policajného zboru, nie je dôvodom na zrušenie rozsudku v odvolacom alebo dovolacom konaní, alebo dôvodom na odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi v zmysle § 244 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Takým dôvodom však môže byť (samostatne alebo v spojení s inými okolnosťami) konkrétna chyba postupu vyšetrovateľa.

VI. Efektívnosť vyšetrovania trestného činu (a teda ani zistenie, resp. obvinenie jeho páchatel'a) v predsúdnom konaní nie je predmetom súdneho prieskumu a v tejto súvislosti nie je možné zabezpečiť ochranu práv poškodeného prostredníctvom všeobecného súdu, postupom podľa Trestného poriadku. To platí bez ohľadu na možnosť poškodeného obrátiť sa v tomto smere na Ústavný súd Slovenskej republiky alebo na Európsky súd pre ľudské práva.

B.

I. Odsúdenie súdom iného členského štátu Európskej únie v trestnej veci sa v Slovenskej republike zohľadní v zmysle § 7 b ods. 2 Trestného zákona len v novom, po právoplatnosti takého odsúdenia vedenom trestnom konaní, teda v konaní pre iný trestný čin (skutok), než na ktorý sa toto odsúdenie vzťahuje. Z intertemporálneho hľadiska je pri použití dotknutého ustanovenia potrebné zohľadniť § 2 ods. 1 Trestného zákona, ktorý je odrazom čl. 50 ods. 6 Ústavy slovenskej republiky, ako aj prechodné ustanovenie § 438e Trestného zákona.

II. Sudca je v dôsledku svojho deliktuálneho konania obligatórne odvolaný z funkcie sudcu prezidentom Slovenskej republiky, ale len na základe právoplatného odsudzujúceho rozsudku alebo na základe rozhodnutia disciplinárneho senátu, pri splnení podmienok uvedených v čl. 147 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; ak ide o odsúdenie súdom iného štátu, musí byť toto rozhodnutie v zákonom predpísanom konaní uznané súdom Slovenskej republiky. Až do odvolania z funkcie sudca vykonáva funkciu sudcu, pokiaľ mu nebol jej výkon dočasne pozastavený v zmysle čl. 148 ods. 2 Ústavy slovenskej republiky a § 22 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediaciach v znení neskorších predpisov.

III. Dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písmeno e) Trestného poriadku (vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania) sa týka okolností uvedených v § 31 ods. 1 až 3 Trestného poriadku, nie otázky statusu sudcu (právnej existencie funkcie sudcu a možnosti aktuálneho výkonu tejto funkcie).

A.

Potrebu riešenia nastolenej otázky vyvolala existencia administratívno-právneho dvojtvaru, keď inšpekčná služba je súčasťou Policajného zboru v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Policajnom zbore“), zároveň však Minister vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „minister vnútra“), ktorý podľa § 5 ods. 5 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov určuje interným normatívnym aktom vnútornú organizačnú štruktúru Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“), zaradil inšpekčnú službu aj do štruktúry tohto ministerstva ako odbor inšpekčnej služby, ktorý je súčasťou sekcie kontroly a inšpekčnej služby ministerstva vnútra (nariadením Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, aktuálne č. 39/2015, v zmysle čl. 36 ods. 1 ktorého je ktorého je vyššie označená sekcia odborným útvarom ministerstva na úseku kontroly v pôsobnosti ministerstva a inšpekčnej služby Policajného zboru).

V rozsahu otázky riešenej kolégiom nie je podstatné preskúmavať takéto znenie vnútorných predpisov ministerstva vnútra vo vzťahu k organizačnej štruktúre uvedeného ministerstva so zameraním na akékoľvek iné aspekty, než ktoré sú relevantné pre prijatie tohto stanoviska. V naposledy uvedenom zmysle je podstatné, že z hľadiska pôsobnosti Policajného zboru (a to konkrétne pri odhaľovaní a vyšetrovaní trestných činov podľa § 2 ods. 1 písm. b/, d/ zákona o policajnom zbore) a z hľadiska pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní

podľa Trestného poriadku (vyšetrovateľ Policajného zboru, poverený príslušník Policajného zboru a príslušník Policajného zboru v zmysle § 10 ods. 8 písm. a/, písm. c/ a ods. 10 Trestného poriadku) je inšpekčná služba službou Policajného zboru a teda jeho súčasťou, ktorá nie je a nemôže byť z Policajného zboru ministrom vnútra vyňatá jeho interným aktom, ktorý (navyše) nemá povahu všeobecne záväzného právneho predpisu.

Čo však do pôsobnosti ministra vnútra nepochybne patrí, je zriaďovanie a rušenie útvarov Policajného zboru, v rámci ktorých pôsobia služby Policajného zboru a určovanie náplne činnosti (teda aj vecnej a miestnej príslušnosti) a vnútornej organizačnej štruktúry týchto útvarov (§ 4 ods. 1, ods. 2 zákona o Policajnom zbore).

Rovnako minister vnútra môže určiť, že služby a útvary Policajného zboru nebudú riadené prezidentom Policajného zboru, ale „inak“ (§ 6 ods. 2 zákona o Policajnom zbore).

V konečnom dôsledku, celý Policajný zbor je podriadený ministrovi vnútra (§ 6 ods. 1 zákona o Policajnom zbore). Sú mu tak podriadené ako služby a útvary riadené prostredníctvom prezidenta Policajného zboru, tak aj služby a útvary riadené „inak“.

Do naposledy označenej línie patrí tiež inšpekčná služba (rovnako Úrad pre ochranu ústavných činiteľov a diplomatických misií – teda služba ochrany objektov a služba ochrany určených osôb – ide o služby Policajného zboru v zmysle § 4 ods. 1 zákona o Policajnom zbore a zároveň aj odborné útvary ministerstva vnútra podľa organizačného poriadku ministerstva vnútra).

Je potrebné podotknúť, že takým útvarom ministerstva vnútra je aj Prezídium Policajného zboru (na čele s prezidentom Policajného zboru), pričom súčasťou Prezídia Policajného zboru sú aj tzv. prezidiálne útvary, teda aj celá Národná kriminálna agentúra a všetky do nej začlenené národné jednotky (protizločinecká, protikorupčná, protidrogová, finančnej polície jednotka operatívneho nasadenia) – ide teda aj o organizačný aspekt časti prezidiálnej línie riadenia Policajného zboru.

V rámci takto vymedzenej štruktúry vykonávajú do inšpekčnej služby zaradení policajti (príslušníci Policajného zboru v zmysle § 7 ods. 1 zákona o Policajnom zbore) činnosť, ktorou naplňajú pôsobnosť Policajného zboru (konkrétne, ako už bolo uvedené, v zmysle § 2 ods. 1 písm. b/, d/ zákona o Policajnom zbore).

Policajný zbor nie je právnickou osobou, je tvorený personálnym substrátom jeho príslušníkov. Služobný pomer policajta sa zakladá voči štátu (§ 2 ods. 4 zákona o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže a Železničnej polície v znení neskorších predpisov – ďalej len „zákon o štátnej službe policajtov“) a služobným úradom každého policajta je ministerstvo vnútra (§ 1 ods. 4 písm. b/ naposledy označeného zákona) – tým je aj do určitej miery predznačený vyššie popísaný administratívny dvojtvar.

Pri riadení však ide o riadenie služobnej činnosti policajtov (nie iných zamestnancov v štátnej službe alebo v pracovnom pomere na ministerstve vnútra), a to policajtami (riaditeľ každého z odborov inšpekčnej služby, riaditeľ inšpekčnej služby, generálny riaditeľ sekcie kontroly a inšpekčnej služby). Až sekundárne nastupuje podriadenosť ministrovi vnútra, tak ako v prípade služieb a útvarov riadených prostredníctvom prezidenta Policajného zboru.

Pokiaľ nariadenia ministra vnútra (interné akty) vydané v zmysle § 4 ods. 2 zákona o policajnom zbore (53/2009, 175/2010, 150/2011, 30/2012), ktorými sa určuje vecná a miestna príslušnosť útvarov Policajného zboru, vo svojej terminológii zdôrazňujú sekundárny administratívno - organizačný aspekt inšpekčnej služby a označujú ju ako útvar ministerstva vnútra, na vyššie uvedených záveroch to nič nemení. Ide o inšpekčnú službu Policajného zboru a ak by aj nariadenia ministerstva a ministra vnútra v tomto smere odporovali zákonu (zákon o Policajnom zbore), platí zákon. Tým je predznačený rozhodujúci právny záver v zameraní relevantnom pre aktuálne stanovisko trestnoprávneho kolégia. Nejde tu totiž o vzťah všeobecne záväzných právnych predpisov rôzneho stupňa právnej sily, ktorý by bolo potrebné riešiť v konaní o súlade právnych predpisov pred Ústavným súdom Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa čl. 125 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“).

Rovnako nie je z hľadiska legálnej pôsobnosti podstatná terminológia inšpekčnou službou používaných tlačív alebo pečiatok – tieto by však mali vychádzať z primárneho (zákonného) kompetenčného aspektu, že ide o inšpekčnú službu Policajného zboru.

Týmito okolnosťami je potom aj vyvolaná formulácia právnej vety I. a právnej vety II. - v naposledy označenom prípade vo vzťahu ku žiadostiam o použitie informačno-technických prostriedkov podľa zákona č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným používaním informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o ochrane pred odpočúvaním) v znení neskorších predpisov.

Také závery zodpovedajú rozsiahlej, dlhoročnej a homogénnej rozhodovacej praxi súdov Slovenskej republiky (v naposledy označenom prípade krajských súdov, rovnako akceptácia vyšetrovania vyšetrovateľmi a poverenými príslušníkmi Policajného zboru služobne zaradenými v inšpekčnej službe, a to vrátane rozhodovania Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – ďalej len „najvyšší súd“).

Vo vzťahu k právnej vete II. je potrebné navyiac uviesť, že pôsobnosť vyšetrovateľa, Policajného zboru, povereného príslušníka Policajného zboru, aj „treťokategórného“ procesného policajta podľa § 10 ods. 10 Trestného poriadku (len na vykonávanie niektorých úkonov podľa špecifikácie uvedenej vo vyhláske ministerstva vnútra č. 648/2008 Z.z.) je personifikovaná. Neviaže sa na Policajný zbor, ale na konkrétnu osobu.

Z hľadiska vyšetrovateľa Policajného zboru sú podstatné tie skutočnosti, že ide o policajta (príslušníka Policajného zboru podľa § 7 ods. 1 zákona o Policajnom zbore) v štátnoslužobnom pomere policajta podľa zákona o štátnej službe policajtov, ktorý bol do funkcie vyšetrovateľa určený ministrom vnútra (§ 34 zákona o štátnej službe policajtov) a vykonáva procesnú činnosť podľa Trestného poriadku. Pri tejto činnosti (výkone procesných úkonov) nie je riadený príslušným riaditeľom policajného útvaru ani ministrom vnútra, ale v rozsahu úpravy Trestného poriadku je podriadený prokurátorovi (jeho dohľadu v zákonom vymedzenej podobe).

Rovnako je tomu v prípade povereného príslušníka Policajného zboru, s obdobným spôsobom ustanovenia do funkcie (tu podľa § 33 zákona o štátnej službe policajtov).

Právna veta IV. odráža okolnosť, že nemožno spochybňovať v konaniach, ktorých sa týkajú konkurujúce si (v riešení predmetnej otázky) rozhodnutia senátov najvyššieho súdu, legálnu pôsobnosť vyšetrovateľov Policajného zboru a poverených príslušníkov Policajného zboru (ako orgánov činných v trestnom konaní) z dôvodu riadiacich vzťahov v Policajnom zbore, ktorého je inšpekčná služba súčasťou (a rovnako, resp. v dôsledku vyššie uvedených okolností, ešte viac demonštratívne, túto pôsobnosť nespochybňuje organizačná štruktúra ministerstva vnútra).

Riadenie polície nie je totiž riadením vyšetrovania ako špecifickej procesnej činnosti, upravenej zákonom (§ 7 zákona o Policajnom zbore a v nadväznosti na toto ustanovenie Trestným poriadkom) – takou činnosťou je aj výkon trestného súdnictva. Do uvedenej pôsobnosti procesného policajta príslušný riaditeľ (v žiadnom útvaru, v ktorom je služobne zaradený vyšetrovateľ alebo poverený príslušník Policajného zboru) nemôže zasahovať, teda ovplyvňovať ju v jej zákonom vymedzenej trestno-procesnej podstate. Takú úlohu zákon zveruje len prokurátorovi (základná úprava dozoru prokurátora je obsiahnutá v § 230 Trestného poriadku), pričom prokuratúra je nepochybne nezávislou sústavou, predstavujúcou ústavou osobitne kreovaný druh moci.

Okolnosť, že riadenie polície nie je riadením vyšetrovania, je demonštrateľná na príklade súdnictva, resp. súdov.

Súdnictvo musí byť nepochybne nezávislé a na všetkých stupňoch sa vykonáva oddelene od iných štátnych orgánov (čl. 141 ods. 1 a ods. 2 Ústavy). Napriek tomu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre súdy (§ 13 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov). Predsedovia súdov sú orgány riadenia a správy súdov (§ 33 ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších predpisov – ďalej len „zákon o súdoch“) a sú nepochybne závislí od ministra spravodlivosti Slovenskej republiky, a to ich menovaním, možnosťou odvolania a v iných aspektoch.

Napriek tomu nie je ústavná a zákonná nezávislosť súdov a sudcov spochybnená, keďže riadenie a správa súdov nie je riadením a správou súdneho rozhodovania podľa hmotnoprávných predpisov

v osobitnom procesnom postupe ustanovenom predpismi o konaní pred súdmi (v legislatívnom vyjadrení, podľa § 32 ods. 2 zákona o súdoch, riadenie a správa súdov nesmie zasahovať do rozhodovacej činnosti súdov).

Tým je načrtnutá analógia s nemožnosťou stotožniť riadenie polície s riadením vyšetrovania, keď aj podľa § 7 ods. 1 zákona o Policajnom zbore, policajt vo veciach, ktoré vyšetroje, vykonáva všetky úkony samostatne, je povinný vykonať ich v súlade so zákonom a zodpovedá za ich včasné vykonanie.

Napriek uvedenému, v statusovom postavení sudcov a vyšetrovateľov (iných procesných policajtov) je rozdiel, a, ako bude uvedené ďalej, vyšetrovanie policajtov policajtami je v iných než stanoviskom zjednocovaných prípadoch (teda prípadoch súdneho konania a rozhodnutia súdu o vine), problematickým riešením.

Z predchádzajúcich úvah rezultujú závery, ktoré sú zhrnuté v právnej vete V. Tieto sa týkajú nedôvodnosti zrušenia rozsudku v odvolacom alebo dovolacom konaní (v čom je premietnutá skôr popísaná problematika odlišne riešená v rozhodnutí senátov najvyššieho súdu), eventuálne nedôvodnosti odmietnutia obžaloby (čo v praktickej rovine znamená nemožnosť prejednať vec v súdnom konaní a teda aj uznať obvineného za vinného), len na základe (nesprávne použitého) argumentu „nezákonnosti“ inšpekčnej služby. Taký záver sa týka pozície obvineného, ktorého práva podľa zákona (Trestného poriadku), Ústavy a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6) nemôžu byť porušené len tým, že vo vyšetrovaní bol činný procesný policajt, služobne zaradený v inšpekčnej službe, alebo že relevantný dôkaz bol získaný použitím informačno-technického prostriedku podľa zákona č. 166/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, na základe žiadosti Policajného zboru, podanej inšpekčnou službou (tam služobne zaradeným policajtom).

Samozrejme, danosť legálnej pôsobnosti nič nemení na možnosti procesnej neakceptovateľnosti chýb postupu v trestnom konaní orgánu, ktorý takou pôsobnosťou disponuje. V tomto smere je garantom práv obvineného v zákonom, ústavnom i medzinárodnoprávnom kontexte súd (a to aj z hľadiska dôkaznej súvzťažnosti medzi predsúdnym a súdnym konaním). Vyšetrovanie tvorí len predpolie súdneho konania, v ktorom jedine možno uznať kohokoľvek za vinného, ak je však prokurátorom postavený pred súd.

V nadväznosti na naposledy uvedené, druhou stranou mince potom je, že Európsky súd pre ľudské práva (ESLP) vo viacerých rozhodnutiach (vec Eremiášová a Pechová proti Českej republike, vec Kummer proti Českej republike) konštatoval nedostatočnú účinnosť (efektívnosť) vyšetrovania v prípadoch, ktoré vyvolávali podozrenie zo spáchania trestného činu policajtom. Popri konštatácii konkrétnych nedostatkov postupu vyšetrovacích orgánov bolo navyše konštatované porušenie príslušných ustanovení (článkov) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), a to z dôvodu vyšetrovania predmetných udalostí inštitúciou, ktorá je, rovnako ako polícia, v priamej alebo nepriamej podriadenosti ministra vnútra.

Interpretačne, aj keď ide o orgán z hľadiska právneho poriadku dotknutej krajiny legálny, z dôvodu príslušnosti k rovnakému exekutívnemu (vládnemu) rezortu, je nedostatočná jeho legitimita na vyšetrovanie policajtov.

Dohovor v týchto prípadoch ale nebol porušený v čl. 6, ktorý zabezpečuje právo obvineného na spravodlivý proces (čo je významné z hľadiska rozhodnutí, ktoré boli podkladom pre prijatie stanoviska).

K porušeniu Dohovoru došlo z hľadiska porušenia práva na život v zmysle čl. 2 Dohovoru a z hľadiska zákazu mučenia a iného ponižujúceho alebo neľudského zaobchádzania (čl. 3 Dohovoru), a to v súvislosti s nedostatočne účinným vyšetrovaním, a teda absenciou účinného právneho prostriedku nápravy.

Ide o porušenie práv poškodených (vrátane pozostalých po osobe, ktorá zomrela v priebehu policajného zadržania), a to v tom zmysle, že bol prijatý záver o nedostatočne efektívnom postupe vo vyšetrovaní, v ktorom sa nezistil dôvod na vyodenie trestnoprávnej zodpovednosti voči konkrétnej osobe (prípadné priznanie nároku na náhradu škody, resp. náhrada a spravodlivé zadosťučinenie v zmysle čl. 41 Dohovoru tento problém nereparuje, nakoľko právo na účinný prostriedok nápravy v zmysle čl. 13 Dohovoru musí zabezpečiť parametre podmieňujúce aj trestnoprávny sankčný postih, ak je odôvodnený, a to aj v tých prípadoch, keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností).

V inštitucionálnej rovine, spojitou nádobou je tu už uvedená služobná podriadenosť tých, ktorí vyšetrojú a tých, ktorí sú vyšetřovaní, tomu istému orgánu (vychádzajúc z tézy, že problém polície, resp. páchatel'a – policajta je aj problémom jeho nadriadených, v konečnom dôsledku ministra vnútra).

Aj keď teda nejde o problém pochybností o zachovaní práv obvinených, ktorí boli v riadnom súdnom konaní uznaní za vinných (práve naopak, k obvineniu žiadnej osoby nedošlo a podozrenie smeruje ku zakrývaniu trestnej činnosti policajtov), principiálne vzniká problém, ako bolo naznačené, legitimacy vyšetrovania policajtov policajtami (bola spochybnená nečinnosťou vyšetrovacieho orgánu alebo nedostatočnou efektívnosťou jeho postupu).

Táto okolnosť vyplýva z právnej vety VI, rovnako potreba ďalšieho postupu iných štátnych orgánov než súdov (v konečnom dôsledku Národnej rady Slovenskej republiky ako zákonodarného orgánu), ktorý je naznačený ďalej. Terajšie vyčlenenie inšpekcie Policajného zboru zo základnej riadiacej štruktúry tohto zboru je v uvedenom smere posunom vpred oproti stavu, keby ku takému riešeniu nedošlo, v zmysle dotknutých rozhodnutí ESJP však nepostačuje.

V legislatívnej rovine by mal byť nastalý problém vyriešený úpravou právneho poriadku Slovenskej republiky. Pochybnosti o legitimitate orgánov vyšetrovania vo vyššie uvedených prípadoch nemôžu byť riešené mechanickým postavením každého podozrivého policajta pred súd, čo by bolo contra legem, nespravodlivé a mohlo by to vyvolať pasivitu policajtov v prípadoch, keď je potrebný okamžitý represívny zásah.

Keďže zo stanoviska by mal v tomto prípade vyplynúť aj podnet de lege ferenda, sú (v zásade) dve možnosti riešenia zadefinovaného problému.

Jednou je „český model“, v ktorom sa inšpekcia ministra vnútra, cez legislatívny medzikrok inšpekcie Policajného zboru, pretransformovala na Generálnu inšpekciu bezpečnostných zborov (zákon č. 341/2011 Sb.), ktorá je osobitným ozbrojeným bezpečnostným zborom. Tento nie je podriadený žiadnemu z vládných ministrov a vedúceho predstaveľa tohto orgánu menuje predseda vlády na návrh vlády po prejednaní v príslušnom výbore Poslaneckej snemovne.

Treba však dodať (aj v súvislosti s problematikou „politickéj závislosti“, uvádzanou v odôvodnení jedného z pre stanovisko podkladových rozhodnutí), že ide, resp. by išlo opäť (tak ako u všetkých zborov tohto typu, vrátane tých, ktoré vykonávajú vyšetrovanie), o exekutívny orgán, teda súčasť výkonnej moci. Tá je vo svojich vrcholných článkoch vždy kreovaná na politickej báze, čo potom sprostredkovane platí i pre nominovaných nepolitikov vo vedúcich pozíciách.

Druhou, a z hľadiska už existujúcej sústavy procesných orgánov, ekonomicky a časovo efektívnejšou možnosťou, je využiť riešenie dostupné už de lege lata, resp. po málo obsiahlej novelizácii zákona (Trestného poriadku).

Podstata úpravy by spočívala v tom, že ak by podozrenie smerovalo ku spáchaniu trestného činu policajtom, vyšetrovanie alebo skrátenie vyšetrovanie by vykonával priamo prokurátor.

Už podľa súčasnej trestno-procesnej úpravy môže prokurátor vykonať ktorýkoľvek vyšetrovací úkon alebo aj celé vyšetrovanie a takej alternatíve je potom prispôsobený režim rozhodovania o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam prokurátora (ktoré inak robí policajt a opravných prostriedkoch rozhoduje prokurátor). O nezávislosti prokuratúry ako ústavne osobitnej, mimo exekutívy formovanej sústavy orgánov, niet, ako už bolo uvedené, pochybností.

Realizačne, prípadov trestnej činnosti policajtov nie je veľké množstvo a prokuratúra je inštitucionálne a personálne prítomná v každom okrese a kraji.

Išlo by o procesné úkony vyšetrovania, operatívnu činnosť by naďalej vykonávala inšpekčná služba Policajného zboru, nakoľko prokuratúra takým potrebným aparátom nedisponuje, pričom rozhodovanie a pre ďalšie konanie (vrátane súdneho) relevantné (procesné) úkony by boli výhradne v rukách prokurátora (v skoršom období inšpekcia tiež vyšetrovateľmi nedisponovala).

Zabezpečenie vykonania úkonov a opatrení nevyhnutných pre vyšetrovanie je možné vyžadovať od služieb Policajného zboru, tak ako v prípade vyšetrovateľa (§ 7 ods. 2 zákona o Policajnom zbore).

Tento model by sa použil aj vo vzťahu ku trestným činom príslušníkov ZVJS a ozbrojených síl, ktoré vyšetrojú poverení príslušníci ZVJS a Vojenskej polície (§ 10 ods. 8 písm. d/, písm. e/ Trestného poriadku).

Nie je naopak potrebné riešiť vyšetrovanie vyšetrovateľmi a poverenými príslušníkmi Finančnej správy v zmysle § 10 ods. 8 písm. b/ a písm. f/ Trestného poriadku, nakoľko nejde o vyšetrovanie trestnej činnosti colníkov alebo pracovníkov Finančnej správy (ide o vecnú problematiku colných a daňových predpisov, nie o personálne vymedzenú pôsobnosť).

Navrhovaná úprava by nadviazala na vyšetrovanie vyšetrovateľom a povereným príslušníkom Policajného zboru aj v neskončených veciach prípravného konania.

Takému postupu, ani zachovaniu právnych účinkov doterajších rozhodnutí (či už vydaných v prípravnom alebo finálne v súdnom konaní), by nebolo na prekážku ani strata účinnosti dotknutých ustanovení Trestného poriadku osobitnou formou zmeny zákona, ktorou je strata účinnosti jeho ustanovení v dôsledku vyhlásenia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky nálezú ústavného súdu vydaného v konaní o súlade právnych predpisov v zmysle čl. 125 ods. 1 písm. a/ Ústavy.

To sa týka možnosti vyslovenia nesúladu úpravy vyšetrovania trestných činov (aj) policajtov policajtami v zmysle § 10 ods. 8 písm. a/, písm. c/, ods. 10 Trestného poriadku (popríklad iných ustanovení v kontexte tohto vecného problému) s Dohovorom alebo s inou medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, vrátane ďalších medzinárodnoprávných záväzkov v oblasti ochrany proti mučeniu.

Ako je uvedené vyššie, nejde o dôvody porušenia práv obvinených podľa čl. 6 Dohovoru, ale o iné dôvody, ktoré sa netýkajú pri prijímaní stanoviska posudzovaných rozhodnutí a im zodpovedajúcich situácií, resp. prípadov. Bez ohľadu na túto okolnosť, ak mal najvyšší súd ako odvolací súd (senát 1 To) za to, že pre jeho rozhodnutie o vine a treste (v štádiu konania o odvolaní) je rozhodujúce použitie ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu (Trestného poriadku), ktoré nie je v súlade s ústavou alebo s medzinárodnou zmluvou, mal prerušiť trestné stíhanie a „opýtať sa“ ústavného súdu, či tomu tak naozaj je, teda podať návrh na konanie o súlade právnych predpisov (§§ 318 ods. 1, 283 ods. 5 Trestného poriadku) – k tomu však nedošlo (v dovolacom konaní je označené ustanovenie nepochybne potrebné použiť per analogiam).

Vyššie uvedený záver o „neproblematických“ účinkoch prípadného vyslovenia nesúladu právnych predpisov (aj keď v kontexte nedostatočného zabezpečenia práv poškodených, nie obvinených, avšak s výsledkom straty účinnosti príslušných ustanovení) vo vzťahu k prebiehajúcim konaniam a už právoplatným súdnym rozhodnutiam, pramení z okolnosti, že ústavný súd už riešil prípad nesúladu podľa čl. 125 ods. 1 písm. a/ Ústavy vo vzťahu ku statusu (a teda aj výkonu pôsobnosti) štátneho orgánu, a to práve orgánu trestnoprávnej represie, ktorým bol (dokonca) súd, a to Špeciálny súd.

Do pozície nesúladu tu nálezom ústavného súdu PL. ÚS 17/08 z 20. mája 2009 bolo postavené, okrem iného, samotné zriadenie Špeciálneho súdu ustanovenie (čl. I. § 1 zákona č. 458/2003 Z. z. o zriadení Špeciálneho súdu a Úradu špeciálnej prokuratúry a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Napriek tomu boli Trestný poriadok i ďalšie súvisiace predpisy zmenené a doplnené (tiež novoprijaté) zákonom č. 291/2009 Z.z., s účinnosťou ku dňu uverejnenia vyššie označeného nálezú ústavného súdu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky a podľa statusových kritérií odôvodnenia dotknutého nálezú bol zriadený Špecializovaný trestný súd, ktorý v činnosti (ústavným súdom zrušeného) Špeciálneho súdu kontinuálne pokračoval, vrátane už prebiehajúcich konaní v rozsahu pôsobnosti Špecializovaného trestného súdu. Čo je podstatné, z dôvodu právnych účinkov vyhlásenia a uverejnenia nálezú Ústavného súdu (v Zbierke zákonov Slovenskej republiky bol publikovaný pod č. 290/2009 17. júla 2009) neboli žiadne z jeho dovtedy právoplatných rozhodnutí zrušené v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolaní) a ako samotný ústavný súd uviedol vo štvrtej časti výroku svojho nálezú, právoplatné rozsudky neboli dotknuté dôvodom na obnovu konania podľa § 41b zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.

Aj v prípade tohto orgánu teda nešlo o protiprávny a následne právny stav (pred vyhlásením nálezu ústavného súdu a po ňom), ale o právny stav pôvodný a právny stav následný, keďže nález ústavného súdu pôsobí vo vzťahu k ním dotknutej právnej úprave (strate jej účinnosti) len do budúca (ex nunc), nie spätne (ex tunc). Samozrejme, príslušný orgán je v takom prípade potrebné pre ďalší výkon jeho pôsobnosti zákonnou cestou nahradiť, k čomu aj došlo (pre doplnenie kontextu, § 41b naposledy označeného zákona sa potom týka iných okolností, ktorými sa v skúmanej súvislosti nie je účelné zaoberať).

Čo je však (aj pre mozaiku uhlov pohľadu pri prijímaní stanoviska) relevantné, je okolnosť, že kým ide (išlo) o legálny orgán podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, výkon jeho pôsobnosti (vrátane rozhodovacej činnosti) nebol spochybnený, ani (z výlučne statusového hľadiska) ex post revidovaný.

B.

Pokiaľ ide o stanovisko v bode B., jeho odôvodnenie vo svojej esenciálnej podstate vyplýva zo znenia právnych viet v bodoch I. – III.

Základný záver vyznieva v tom smere, že sudca je nielen oprávnený, ale aj povinný vykonávať svoju funkciu počas jej trvania, ak nie je výkon tejto funkcie prerušený podľa § 24 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), alebo dočasne pozastavený (čl. 148 ods. 1 Ústavy a § 22, § 22a zákona o sudcoch).

Z toho vyplýva, že ak u dotknutého sudcu nedošlo ku zániku funkcie ani ku jej prerušeniu alebo dočasnému pozastaveniu, nie je na základe okolností použitých senátom 1 Tdo dôvod na zrušenie jeho rozhodnutí v riadnom ani mimoriadnom opravnom konaní.

Ide o principiálne právne riešenie tejto otázky, ku ktorému musí pri zaujatí stanoviska dôjsť, a to aj v priamom kontexte princípu právnej istoty. Nejde o obhajobu amorálneho konania sudcu (v tomto prípade jazdu motorovým vozidlom pod vplyvom alkoholu) a tieto otázky je potrebné jasne rozlíšiť.

Strata spôsobilosti sudcu byť sudcom je spojená so zánikom funkcie sudcu, ktorého jednotlivé alternatívy sú na základe ústavnej úpravy (čl. 145 ods. 2, čl. 146 a čl. 147 Ústavy) taxatívne vymedzené zákonom o sudcoch (štvrtý diel prvej hlavy druhej časti zákona o sudcoch - § 17 až 21). Okrem dôvodov uvedených v § 17 písm. b/ až písm. i/ označeného zákona (vzdanie sa funkcie, pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, strata štátneho občianstva Slovenskej republiky, zmena trvalého pobytu mimo územia Slovenskej republiky, neodstránenie dôvodov nezlučiteľnosti výkonu funkcie sudcu, nezloženie sľubu alebo zloženie sľubu s výhradou, vypovedanie sľubu a smrť), je ďalším a posledným dôvodom zániku funkcie sudcu (ktorý v posudzovanej situácii jedine prichádza do úvahy) odvolanie z funkcie sudcu (§ 17 písm. a/, § 18 zákona o sudcoch).

Nejde tu o fakultatívne dôvody odvolania sudcu podľa § 18 ods. 2 zákona o sudcoch (vek a zdravotný stav), ale o obligatórne dôvody podľa ods. 1 písm. a/ až c/ tohto ustanovenia (okrem nich je obligatónym dôvodom odvolania sudcu z funkcie prezidentom Slovenskej republiky strata voliteľnosti do Národnej rady Slovenskej republiky).

Dôvody podľa § 18 ods. 1 písm. a/ až c/ zákona o sudcoch sa týkajú deliktuálneho konania sudcu a odvolanie sudcu z funkcie prezidentom Slovenskej republiky (ku ktorému v zákonomnom režime obligatórne dochádza na návrh Súdnej rady Slovenskej republiky) je viazané na právoplatný odsudzujúci súdny rozsudok za úmyselný trestný čin alebo na nepodmienečný trest odňatia slobody, alebo na rozhodnutie disciplinárneho senátu pre čin, ktorý je nezlučiteľný s výkonom funkcie sudcu.

Takto (a len takto) dochádza ku strate bezúhonnosti (§ 5 ods. 1 písm. d/ zákona o sudcoch), ktorá sa pred ustanovením do funkcie sudcu preukazuje odpisom registra trestov (§ 5 ods. 5 zákona o sudcoch), ako podmienky funkcie sudcu po celý čas jej trvania (§ 5 ods. 4 zákona o sudcoch).

Ak ide o odsúdenie súdom iného štátu (členského štátu Európskej únie alebo iného štátu), musí byť v zákonom predpísanom konaní toto odsúdenie uznané príslušným súdom Slovenskej republiky, nakoľko inak

nemá právne účinky ako rozsudok slovenského súdu (§ 519 ods. 1 Trestného poriadku á contrario). Taký účinok je daný (okrem uznania podľa Trestného poriadku) aj pri uznaní podľa osobitných predpisov (vo vzťahu ku rozhodnutiam súdov členských štátov Európskej únie).

K uznaniu odsúdenia, v dotknutom prípade osoby sudcu (rozsudky Okresného súdu vo Frýdku - Místku a Krajského súdu v Ostrave z roku 2011 pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 274 Trestného zákonníka Českej republiky) nedošlo a ani v prípade príslušných, k uznaniu smerujúcich úkonov českej strany dôjsť nemohlo, nakoľko absentovala obojstranná trestnosť činu (§ 516 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku) v čase konania (§ 2 ods. 1 Trestného zákona) slovenského sudcu (ku zmene ustanovenia § 289 Trestného zákona, ktorá také konanie – vedenie motorového vozidla v stave vylučujúcom spôsobilosť aj bez predchádzajúceho postihu alebo ďalšieho následku, považuje za trestný čin, došlo zákonom č. 313/2011 Z. z. až od 1. novembra 2011).

Z rovnakého dôvodu (nedostatok trestnosti aj v Slovenskej republike) nemohlo dôjsť ku stíhaniu dotknutej osoby za tento trestný čin aj slovenskými orgánmi (§ 2 ods. 1, § 4, § 45 ods. 4 Trestného zákona), resp. v priebehu trestného stíhania nemohlo dôjsť ku jeho prevzatiu od českých orgánov (ku takým postupom by inak mohlo dôjsť).

Je bezvýznamné na účel tohto stanoviska rozoberať, či mohlo prebehnúť vo vzťahu ku slovenskému sudcovi disciplinárne konanie s výsledkom postihu za disciplinárne previnenie, nakoľko ku takému výsledku disciplinárne konanie nevedlo (a to bez ohľadu na súbežnú okolnosť, že by nešlo o disciplinárne previnenie nezlučiteľné s výkonom funkcie sudcu).

Je jedným zo základných prvkov ústavného statusu sudcu (čl. 147 ods. 1 Ústavy), že z takej funkcie môže (a musí) byť sudca odvolaný za svoje deliktuálne konanie, ale len na základe právoplatného odsúdenia alebo disciplinárneho postihu, pri splnení podmienok ustanovených ústavou, a na jej základe zákonom.

Ak trestné stíhanie za úmyselný trestný čin alebo disciplinárne konanie za čin, za ktorý môže byť sudca odvolaný z funkcie, prebieha, plní účel prekážky výkonu funkcie sudcu dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu (čl. 148 ods. 2 ústavy, § 22 a § 22a zákona o sudcoch).

Inak je sudca povinný vykonávať funkciu sudcu, ak nedošlo ku prerušeniu výkonu tejto funkcie (čl. 148 ods. 2 Ústavy, § 24 zákona o sudcoch).

Tieto okolnosti sú podkladom pre právnu vetu II., ktorá dáva aj odpoveď (kladnú) na otázku, či bol sudca Okresného súdu Veľký Krtíš Mgr. M. V. spôsobilý rozhodovať v posudzovanej trestnej veci.

Právna veta I. objasňuje, že prekážkou v tomto smere (bez ohľadu na absenciu odvolania sudcu z funkcie), resp. dôvodom na odvolanie sudcu nemohlo byť ustanovenie § 7b ods. 2 Trestného zákona – ide však aj o širšie súvislosti použitia tohto ustanovenia.

V jeho zmysle (výkladovo k jeho zneniu) právoplatné odsúdenie súdom iného členského štátu Európskej únie sa zohľadní rovnako ako je rozhodnutie súdu Slovenskej republiky len pri postihu recidívy vo vzťahu ku skutku, ktorého sa odsúdenie týka - § 37 písm. m/, § 38 ods. 5, ods. 6, § 47 ods. 2 Trestného zákona, s čím súvisí aj ustanovenie § 488a Trestného poriadku (nezohľadní sa však pri postihu viacčinného súbehu trestných činov ani iného čiastkového útoku toho istého pokračovacieho trestného činu - § 42 ods. 3, § 41 ods. 4 Trestného zákona v znení účinnom od 1. januára 2013 v spojení s § 122 ods. 10).

Iné účinky však také odsúdenie nemá, čo vyplýva aj z ustanovenia § 488a ods. 3 Trestného poriadku (pričom v prípade odsúdenia súdom členského štátu Európskej únie budú na uznávanie primárne použité osobitné predpisy - zákony č. 183/2011, 533/2011, 549/2011 v znení neskorších predpisov – v ostatných prípadoch sa použije prvý diel tretej hlavy piatej časti Trestného poriadku).

Pri použití § 7b ods. 2 Trestného zákona, teda pri priamom zohľadnení rozhodnutia iného členského štátu Európskej únie na vyššie uvedený účel (postih následnej recidívy trestnej činnosti) však musí byť vždy

(ako to zákon výslovne ustanovuje) daná obojstranná trestnosť dotknutého činu, a to v čase konania páchatel'a (čl. 50 ods. 6 ústavy, § 2 ods. 1 Trestného zákona).

Pri splnení týchto kritérií je potrebné zohľadniť aj ďalší aspekt intertemporálnej otázky, a to v zmysle § 2 ods. 1 Trestného zákona – to znamená, že recidivujúci trestný čin musí byť spáchaný po 31. decembri 2012, nakoľko zákon č. 334/2012 Z. z., ktorým bolo do Trestného zákona ustanovenie § 7b ods. 2 zakomponované, nadobudol účinnosť 1. januára 2013. Zároveň v zmysle prechodného ustanovenia § 438e Trestného zákona, aj odsúdenie súdom iného členského štátu muselo nadobudnúť právoplatnosť po 31. decembri 2012 – inak ustanovenie § 7b ods. 2 Trestného zákona nemožno použiť.

Žiadne z vyššie uvedených kritérií nebolo (bez ohľadu na primárny dôvod nepoužiteľnosti ustanovenia § 7b ods. 2 Trestného zákona), v prípade dotknutého odsúdenia slovenským sudcu českým súdom, splnené.

V konečnom dôsledku, právna veta III. konštatuje, že dovolacím súdom (senát 1 Tdo najvyššieho súdu) použitý dôvod dovolania na zrušenie uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici aj rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš – dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e/ Trestného poriadku, nie je, bez ohľadu na nesprávne riešenie statusovej otázky (ako je to popísané vyššie), v pertraktovaných súvislostiach aplikovateľný.

Tento dôvod sa týka vylúčenia sudcu alebo prísediaceho na základe okolností uvedených v § 31 ods. 1 až ods. 3 Trestného poriadku. Ide o nezaujatosť spochybňujúci pomer (sudcu) k prejednávanej veci, osobám, ktorých sa úkon priamo týka, obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencovi alebo orgánu činnému v trestnom konaní (odsek 1), inú procesnú pozíciu v predchádzajúcom priebehu konania (odsek 2), alebo predchádzajúcu účasť na rozhodovaní vo veci na súde vyššieho stupňa a naopak (odsek 3). Nejde teda o nemožnosť sudcu vykonávať svoju funkciu, napríklad v dôsledku „vydania“ rozhodnutia po dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu. V takom prípade by právne účinky takého prejavu vôle vôbec nenastali a išlo by o nulitný (právne neúčinný) paakt.